

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2009/10:26

Fredagen den 5 mars

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:26

1 § Transport, telekommunikation och energi (Energi)

Statssekreterare Ola Alterå

**Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 7 december
2009**

**Åtterrappport från informellt ministermöte den 15 januari
2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för transport, telekommunikation och energi den
12 mars 2010**

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9.30 och jag förklarar sammanträdet öppnat. Låt mig börja med att säga att Maud Olofsson inte kan närvara i dag. I stället deltar statssekreterare Ola Alterå under denna punkt. Vi säger välkommen till statssekreteraren med medarbetare.

Vi säger också välkommen till Gunnar Andrén som är närvarande i EU-nämnden för första gången. Närvarande är även Sofia Sätergård, blivande statsvetare vid Södertörns högskola, som vi hälsar välkommen att vara med oss i dag.

Vad beträffar A-punkterna har det varit skriftligt samråd för vecka 8. Det avslutades den 26 februari kl. 15.00. Det fanns då stöd i nämnden för regeringens ståndpunkt men med avvikande mening från mp gällande punkt 2 om fiskeavtal med Norge och Färöarna samt punkt 10 om triklosan i livsmedelshanteringen.

Vidare har det varit skriftligt samråd inför regeringsbeslut om antagande av rådsbeslut om förlängning av åtgärder till stöd för ett effektivt genomförande av Internationella tribunalen för före detta Jugoslavien. Samrådet avslutades den 4

mars kl. 16.00 med stöd i nämnden för regeringens ståndpunkt.

Det har tillkommit en A-punkt för dagens samråd. Den gäller förhandlingar om ett associationsavtal mellan EU och Centralamerika. Jag ber därför alla intresserade att noggrant läsa detta före kl. 14.00.

Därmed går vi över till föredragningslistan. När det gäller transport, telekommunikation och energi har vi en återrapport dels från möte i rådet den 7 december, dels från informellt ministermöte den 15 januari. Rapporterna är utsända. Har statssekreteraren något han vill tillägga?

Anf. 2 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Fru ordförande! Nämnden har fått de skriftliga rapporterna. Låt mig dock konstatera att rådsmötet den 7 december var det enda formella energiministermöte vi hade under det svenska ordförandeskapet.

Det var glädjande att vi då kunde uppnå de mål vi hade satt upp under ordförandeskapet, framför allt kopplade till ett paket med åtgärder för energieffektivisering. Det rörde byggnaders energiprestanda, energimärkning av produkter och en förordning om märkning av däck. Mötet ägde rum samma dag som klimatkonferensen öppnade i Köpenhamn. På det sättet kunde energiministrarna leverera konkreta åtgärder och följa upp Europeiska unionens övergripande mål och sådant som har konkret betydelse för medborgarna i Europa.

Vi uppnådde även det som ofta hör till det svåraste i EU-processen, nämligen att komma fram till ett beslut. I det här fallet gällde det lokaliseringen av ett nytt organ, ACER, som vi tidigare rapporterat om till EU-nämnden. Det är alltså samarbetsorganet för tillsynsmyndigheterna i Europa och kommer att ligga i Ljubljana i Slovenien. Beslutet fattades under en informell middag med stegvis omröstning, ett sätt som jag tror innebar att alla fick förtroende för processen. Man kunde därför till slut fatta det gemensamma beslutet med gott humör. Det övriga framgår nog av rapporteringen.

Man kan säga att spanjorerna rivstartade tidigt med det informella mötet i januari. Det innebar att det inte fanns så väldigt konkreta punkter på dagordningen under det mötet.

Anf. 3 BÖRJE VESTLUND (s):

2009/10:26

5 mars

Jag vill fråga om något som möjligen inte handlar om den punkt där man kom överens, utan om SET-planen.

Länderna spretar i allra högsta grad beträffande åt vilket håll man vill gå. På vilket sätt tror man sig kunna komma fram till en överenskommelse när det nu finns ståndpunkter inför nästa rådsmöte? Verkar det realistiskt med tanke på hur det spretade vid förra ministermötet?

Anf. 4 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Man kan säga att i sak innefattar SET-planen ett antal strategiska teknikområden. Länderna har lite olika prioriteringar, men planen är konstruerad så att man kan delta på de områden man tycker är angelägna.

Om Börje Vestlund syftar på finansieringen kan jag säga att det återstår en lång diskussion, och den förs i flera olika ministerråd. Ytterst är det finansministrarna snarare än energiministrarna som har sista ordet. Det är uppenbart att det finns delade meningar om den övergripande synen på EU:s samlade finansiering. Det gäller även prioriteringarna på just detta område.

Jag tror att det kommer att bli en svår diskussion för att komma fram till exakt hur den gemensamma finansieringen, kopplad till SET-planen, ska se ut. Vi kommer tillbaka till frågan i en senare punkt på dagordningen.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporteringarna och lägger rapporterna till handlingarna.

Vi går så över till dagordningen för TTE-mötet. Det är alltså energifrågor vi ska behandla. Först gäller det dagordningspunkt 9. Näringsutskottet fick i går information i alla de här frågorna.

Anf. 6 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Dagordningspunkt 9 gäller kommissionens förslag till förordning om anmälan till kommissionen om investeringar i energiinfrastruktur inom Europeiska unionen. Ärendet lades fram i somras, och vi började med viss behandling under det svenska ordförandeskapet. Det handlar om revision och utvidgning av nu gällande rapporteringskrav för sådana projekt.

Kommissionen bedömer att det i dag inte finns tillgång, på det sätt kommissionen önskar, till relevanta och enhetliga uppgifter om hur energiinfrastrukturen utvecklas på EU-nivå. Man tycker att sådana behövs för att kunna utvärdera och analysera den strategiska balansen mellan utbud och efterfrågan, möjliggöra bevakning från unionens sida, ha beredskap för att kunna vidta politiska åtgärder om det behövs samt främja transparens och, säger man också, acceptans för den typen av investeringsprojekt.

Den svenska regeringens grundinställning är att vi steg för steg har beslutat om ett ramverk för energimarknaderna i Europa och skapat styrmedel och incitament för marknadens aktörer. En sådan omfattande rapportering som kommissionen föreslår kan inte, och bör inte, ligga till grund för en central planering av infrastrukturinvesteringarna på europeisk nivå. Vi är alltid vaksamma på det som vi tror riskerar att bli en onödig administrativ börda för aktörerna på marknaden.

Det är inte bara den svenska regeringen som varit kritisk. Kritiken har delats av många medlemsländer medan andra mer tydligt varit på kommissionens linje och tyckt att det ursprungliga förslaget är bra. Frågan har gällt både omfånget av rapporteringen och formerna för hur den ska gå till.

Vi har under processens gång från svensk sida verkat för att undvika en omotiverad administrativ börda. Vi har krävt förtydliganden om vad som ska rapporteras och vad som inte behöver rapporteras, att man generellt ska minska omfattningen av kraven och även se till att inte ha dubbla rapporteringskrav. Mycket av det som finns med i förslaget ligger redan i rapporteringskrav under det tredje marknadspaketet. Därför har vi försökt undvika att företag och andra ska behöva rapportera på två blanketter samtidigt om samma sak.

Det som nu föreligger inför rådsmötet är som alltid ett kompromissförslag. Vi tycker att vi har kommit långt med de synpunkter vi tillsammans med andra har haft. Det finns klara förbättringar i det förslag som nu finns på bordet. Det har dessutom passerat Coreper. Mot den bakgrunden är det regeringens förslag att vi ska kunna ingå en politisk överenskommelse om det förslag som nu föreligger.

Anf. 7 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag tackar för föredragningen. Vi är generellt väldigt kritiska till förslaget eftersom vi anser att man

försöker lösa ett problem som egentligen inte finns i särskilt stor utsträckning på EU-nivå. Frågan är varför man behöver ha ytterligare rapportering. Vi anser att energiförsörjningen och energisystemen fungerar hyfsat väl i Europa, och den utveckling som är på gång välkomnar vi. Det pågår exempelvis en ganska stor introduktion av vindkraft i det europeiska systemet.

Vi tror att det är bättre att lösa frågor om till exempel transmission via bilaterala avtal, att samarbeta länder emellan. I det nordiska systemet ser vi ganska tydligt att vi klarar av att hantera elsystemet på egen hand, utan att EU behöver involveras. Vi är kritiska till att detta i onödan ökar den administrativa bördan. Även om regeringen haft ambitionen att minska den tycker vi inte att man kommit tillräckligt långt i det fallet.

Dessutom tycker vi att det fortfarande är mycket petande i detaljer från EU:s sida. Ett oroande exempel finns i bilagan, s. 32–35 i våra papper, och gäller de projekt som ska beröras. Där ser vi att man i detalj går in på olika tekniker. Framför allt har man olika krav på olika produktionstekniker, vilket är mycket förvånande och också oroande. Risken med att ha sådana olika krav är att man därmed styr marknaden.

När det gäller elproduktionen kan man se att det finns vissa krav för den. När fossila bränslen används ska man rapportera då det är fråga om 100 megawatts verk, men när man använder biomassa är gränsen 20 megawatt. Ännu mer förvånande blir det när vi tittar på transmission och elledningar. Om elledningen är i luften ska man rapportera vid 220 kilovolt. Om elledningen däremot är i marken är gränsen 150 kilovolt. Vi kan inte förstå varför det från EU:s sida är motiverat att lägga in sådana skillnader. Sverige borde verkligen protestera mot att man sätter olika gränsvärden för olika produktionssystem. Där anser vi inte att regeringen kommit tillräckligt långt.

Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (s):

Det finns anledning att nämna att det som statssekreteraren inte tog upp nu, men väl i näringsutskottet, var att Coreper I avgjorde denna fråga den 1 mars. Det innebär att en del av dokumenten inte är riktigt giltiga. Föredragningspromemorian är inte den som gäller, utan det har hänt en del i Coreper. Där kom man nämligen överens om det som står i

2009/10:26

5 mars

den kommenterade dagordningen. Det finns anledning att i detta sammanhang nämna att det finns mycket text som inte gäller och att det faktiskt finns ett förslag till politisk överenskommelse, något som dock inte har redovisats för nämnden.

Jag håller med om det som Per Bolund säger med det undantaget att vi från vår sida tycker att det är bra att det finns en gemensam överenskommelse. Vi tycker att transparens är viktigt, men om man ska ha transparens måste man också lämna in ett antal uppgifter. I annat fall blir det hela inte transparent. Vi ska självfallet inte överdriva, men i EU-systemet har vi den erfarenheten att man ska lämna in mycket onödiga uppgifter, och då är det bra att hålla igen.

Min konkreta fråga är: Har man hamnat på en sådan nivå att det verkligen blir den transparens som man vill komma åt och inte någonting annat, så att detta inte blir en reform som över huvud taget inte är användbar för att man minskat på kraven beträffande vad som ska lämnas in? Det är viktigt att det inte blir en reform som vi sedan inte kan använda oss av.

Dessutom skulle jag vilja tillägga, även om det kanske inte riktigt är statssekreterarens område, att det är ett problem att vi hanterar ett gammalt papper som är utsänt som rådspromemoria.

Anf. 9 VICE ORDFÖRANDEN:

En slutlig version om den politiska överenskommelsen har funnits tillgänglig vid kansliet, och vad jag förstår är det enligt Näringsdepartementet egentligen inga ändringar i sak. Det är fråga om många papper, och då kan det vara lite svårt att hålla isär allt.

Anf. 10 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Fru ordförande! Ja, så är det. Vi har ju en överenskommelse mellan kansliet och departementet om vid vilken tid ni vill ha papperen. Då hinner det ibland hända saker under tiden. Som jag uppfattar det finns det en gemensam ambition för departementet och EU-nämnden, och i detta fall näringsutskottet, om att inte belasta nämnden med ytterligare papper såvida det inte händer saker av substans, sådant som har betydelse.

Vår bedömning var att så inte var fallet. Jag tror att det beträffande vår position ganska tydligt framgick att vi var

beredda att ställa oss bakom förslaget. Det förutsätter dock att de kvarstående frågorna inte går i fel riktning under det arbete som ännu återstår. Vår bedömning har varit att de inte gått i fel riktning, och därför kvarstår alltså den bedömning som framgår av det material som tillsänts nämnden. I det ligger även att vi, trots de synpunkter vi har haft, tycker att det är en acceptabel avvägning mellan transparens och administrativt krångel. Detta sista sagt som svar på Börje Vestlunds fråga.

Per Bolund sammanfattar egentligen ganska väl den typ av kritiska synpunkter som den svenska regeringen har haft och som har diskuterats på expertnivå och också ned till nivå om de tekniska sakerna med siffror, avgränsningar och sådant. Vi har väl fått olika svar på det också. Jag har faktiskt ingen omedelbar uppfattning. Jag kan tänka mig att till exempel en lägre rapporteringsgrad på biomassa speglar att det är ett stort intresse från kommissionen. Det är inte en så etablerad verksamhet i andra medlemsländer som det är i Sverige. Det kan möjligen spegla att man vill följa den utvecklingen lite tätare. Med det är det inte sagt att det vore alldeles nödvändigt. Men jag kan tänka mig att det är sådana avvägningar som ligger till grund för att man där vill rapportera mindre anläggningar än för andra energislag.

Till den politiska bilden hör att det här är ett beslut som fattas med enkel majoritet. Om man skulle vilja blockera det helt räcker det inte även om det är ganska tunga länder som har delat vår kritiska syn. Vi tycker att man ändå har kommit långt i diskussionerna. Då är i slutändan avvägningen: Är det i den här frågan man ska bränna de stora kanonerna genom att rösta nej och blockera? Vi har bedömt att vi gärna vill ha kvar det förtroendet när det kommer till saker som trots allt har större principiell betydelse. Regeringens bedömning är att det här går att genomföra på ett sätt som är rimligt för Sverige och för svenska företag och aktörer. Det är med den bedömningen vi tycker att vi kan rösta ja till en kompromiss.

Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN:

Ska jag uppfatta det som att Miljöpartiet har en avvikande mening? Ja, Miljöpartiet instämmer.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende och att Miljöpartiet anmäler avvikande mening.

Vi går vidare till punkt 10, Meddelande från kommissionen. Det är här vi har SET-planen och frågan var i EU-nämnden den 4 december. Då anmälde s, v och mp avvikande meningar.

Anf. 12 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Nu handlar det om att rådet ska anta slutsatser om meddelandet om investeringar i kolsnål teknik inom ramen för den strategiska energiteknikplanen, SET-planen. Det första SET-plansmeddelandet lades fram redan 2007, så det har varit en ganska lång process. Man pekade på behovet av att utveckla ny energiteknik för att nå EU:s energi- och klimatmål. I det första meddelandet sades dock ingenting om vad det skulle kosta och ännu mindre om hur satsningarna skulle finansieras. Därför bad rådet kommissionen att återkomma om detta. Rådet påpekade att det var viktigt att energieffektiviseringar inkluderades i SET-planen, vilket också har skett. Det fanns inte alls med så starkt i de ursprungliga förslagen.

I oktober 2009 presenterade kommissionen det så kallade finansieringsmeddelandet, som rapporterades av statssekreterare Elisabet Falemo till EU-nämnden. Här föreslår kommissionen att de samlade investeringarna i forskning, utveckling och demonstration av koldioxidsnål teknik ska ökas från 3 miljarder per år till 8 miljarder.

Jag ska möjligen rätta mig själv. Det som skulle bli ett mer konkret finansieringsmeddelande, populärt uttryckt, är väl egentligen inte riktigt det längre, utan det som nu ligger på bordet och som vi kommer till är mer en bedömning av vad de olika programmen kan komma att kosta, eftersom det återstår mycket i den processen.

Det finns ett antal teknikplaner, road maps. Det är sju prioriterade områden: vindkraft, bioenergi, solel, infångning och lagring av koldioxid – CCS kallas det ibland – kärnkraft, smarta elnät och smarta städer. Tanken är som sagt att detta ska användas för att uppnå EU:s energi- och klimatmål. Det ska vara en samlad finansiering från näringslivet, medlemsländerna och olika EU-program.

I meddelandet, som det nu ser ut, ber kommissionen egentligen om medlemsländernas klartecken för att utveckla former och innehåll för den här typen av privat-offentliga partnerskap, private-public partnership, inom de prioriterade områdena. Kommissionen har arbetat med detta under hös-

ten, och flera av programmen vill komma i gång under året. Jag tror kanske att alla egentligen skulle kunna komma i gång under 2010 med undantag för det om hållbara städer, som kom in senare och därför ligger lite senare i processen.

Men i och med att det behövs stora investeringar är det i praktiken när det gäller EU-systemet en fråga för budgetöversynen och det finansiella perspektivet på längre sikt hur EU:s del av den här finansieringen ska kunna se ut. Det man i dag talar om är egentligen ett slags ramverk eller gemensamma paraplyer för att använda befintliga program och befintliga medel. Men det är klart att det blir ett sätt för Europeiska unionen och medlemsländerna att gemensamt signalera att vi här har ett antal prioriterade områden och att vi vill skapa förutsättningar för dem och hitta samarbeten med näringslivet. Det innebär att presentationerna under året är av närmast ceremoniell natur, med något slags "memorandum of understanding" kopplat till näringslivet och unionen.

I slutsatserna betonar rådet vikten av att det också här måste finnas transparens och flexibilitet i programmet. Regeringen menar att vi kan ställa oss bakom förslaget till råds slutsatser. Vi kommer att betona just detta med att kunna agera med snabbhet, flexibilitet och transparens i programmen.

När det gäller den mer långsiktiga frågan om finansiering är den svenska ståndpunkten som i flera andra sammanhang att det bör finansieras genom omprioriteringar inom EU:s budget, inte genom en expansion av EU-budgeten.

Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru ordförande! Det här är ett ganska omfattande direktiv, och det finns några saker som vi uppfattar som problematiska. I återrapporten står det mycket om kärnkraft och att lagra koldioxid, CCS-teknik. Det är det som har varit den stora diskussionen. Det kan vara förståeligt mot bakgrund av att många av länderna har en stor andel av sina energislag i kol. Det kan möjligen vara en förklaring.

Men det spelas hela tiden in nya saker som gör att det blir lite svårbegripligt. Nu senast till exempel har det spanska ordförandeskapet spelat in vågkraften, som har kommit in som något nytt. Det är också så att finansieringen inte är klar. Vi står från socialdemokratiskt håll helt och hållet bakom den budgetrestriktiva hållning som ska vara något

slags varumärke för Sverige. Vi ska aldrig låta EU:s budget fara i väg, även om många andra tycker att det nästan är en av högre krafter given fråga.

Sammanfattningsvis kan man säga att med tanke på att detta inte är så solklart som statssekreteraren vill ge sken av finns det så många utestående frågor att vi nog vill anmäla avvikande mening i det här sammanhanget. Vi tycker inte att detta är så solklart som regeringen vill ge sken av.

Anf. 14 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Vi är djupt kritiska mot fördelningen av resurser i den här planen. Vi tycker att den är ganska horribel. Till exempel är det bara en sjättedel av resurserna som går till effektiviseringsprojekt, trots att de flesta i alla fall i den svenska debatten brukar vara överens om att det är effektivisering som är den enskilt viktigaste åtgärden för att det ska vara ett hållbart energisystem. Det är en klar brist i det här förslaget.

Tittar man sedan på vad man satsar pengarna på när det gäller produktion av ny kapacitet är det ännu mer förvånande. Till exempel är det bara en tiondel av resurserna som ska gå till vindkraft, samtidigt som en tredjedel av resurserna ska gå till CCS-teknik och kärnkraft. Man måste då fråga om det verkligen speglar behoven och relevansen för de olika energislagen.

Det är till exempel intressant att titta på vad som hände i EU under 2009. Vindkraften ökade med 10 000 megawatt. Det var den enskilt klart största ökningen för ett energislag. Vindkraften är alltså det energislag som är på väg in i stor skala inom EU. Kolkraften minskade däremot i absoluta tal. Man tog bort mer kolkraftskapacitet än man förde in i systemet. Det var samma sak med kärnkraften. Kärnkraften minskade med 1 000 megawatt inom EU förra året. Kolkraft och kärnkraft är enligt detta på väg ut ur systemet, medan vindkraften i allra högsta grad är på väg in.

Då är frågan om det på något sätt kan vara rimligt att man satsar en tredjedel av resurserna på de tekniker som är på väg att fasas ut, medan den teknik som är på väg in får en väldigt liten del av kakan. Jag tycker att det är helt orimligt. Jag vill fråga om statssekreteraren tycker att det är en rimlig fördelning av resurser.

Jag har också två korta frågor om finansieringen. Vi hörde nu att Sverige driver på att vi ska ha finansiering via EU:s budget. Man ska inte stoppa in några nya pengar, utan man ska omfördela inom EU-budgeten. Det tycker jag är ett lov- värt initiativ. Frågan är om man kan få med sig andra länder på den linjen, om det går att få en majoritet för den linjen. Det vore intressant att höra hur ni bedömer de möjligheterna.

Det står också att det ska finansieras via frivilliga medel från medlemsstaterna. Där undrar jag vad som är den svenska regeringens hållning. Har den svenska regeringen planer på att gå in med nya medel? Då gäller det inte befintliga forskningsmedel, utan nya medel. Ska Sverige gå in med nya frivilliga medel till de här projekten?

Anf. 15 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag vänder mig först till Börje Vestlund. Jag vet inte om min bild av diskussionen kring SET-planen domineras av kärnkraft och CCS – möjligen de diskussioner vi har haft i EU-nämnden och näringsutskottet, men inte den europeiska diskussion som jag deltagit i. Men det speglar väl på olika sätt de olika nationella debatterna.

Det är fortfarande så att det är sju prioriterade områden. De ligger fast. Men vad jag förstår är det sant att det i ordförandeskapsslutsatserna öppnar för att också kunna inkludera vågkraft och nya tekniker under perioden. Det är klart att det är viktigt att ha prioriteringar, men det är möjligen ett rimligt förhållningssätt att vara öppen för nästa generations tekniker. Det är sådant som är på väg in som Per Bolund talar om.

Jag skulle vilja drista mig till att ställa en fråga, så att jag förstår rätt, eftersom den här diskussionen är viktig för regeringen och den svenska ståndpunkten. När Börje Vestlund anmäler att Socialdemokraterna kommer att ha avvikande mening, exakt på vilket sätt kommer den att vara avvikande? Vi kan möjligen till och med undvika det, om jag kan förstå det bättre.

Anf. 16 BÖRJE VESTLUND (s):

Vår avvikande mening bygger på att det finns så många frågetecken, inte minst kring finansieringen.

Den ena frågan är att det i återrapporten är mycket mer inriktning på kärnkraft och CCS-teknik än det traditionellt brukar vara i den svenska regeringens ståndpunkt. Vi skulle

möjligen kunna godta det om man blir tydligare och klarare med att vi tycker att det är ett problem att de här teknikerna är så dominerande.

Den andra är att finansieringen måste bli tydligare och klarare.

Det är på dessa punkter vi har de stora invändningarna. Vi instämmer också mycket i vad Miljöpartiet säger.

Anf. 17 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag skulle vilja tydliggöra att rådsslutsatserna handlar om att ge klartecken till att lansera de sju initiativen, inte om fördelning av medel. De siffror som finns i rapporten är ett slags summering av "önskelistor" från de olika arbetsgrupperna kring de sju initiativen.

Vår ståndpunkt handlar om att vi tycker att det är rätt och riktigt, och till och med viktigt, att de här sakerna kan lanseras och komma i gång i det europeiska samarbetet. Men vi tar inte ställning till de olika siffrorna. Det kommer vi egentligen inte att göra. I någon mening gäller det naturligtvis EU-medel och nationella medel. Jag ska komma till den frågan lite senare.

Sedan gäller det också vad näringslivet finner intressant att satsa på. Det vet vi inte. Det här är i dag egentligen bara bedömningar. Den svenska positionen handlar om att ge klartecken till lanseringen.

Jag kommer nu till Per Bolunds frågor. Man kan resonera om proportionerna. De speglar helt uppenbart inte de svenska proportionerna i den svenska energiforskningen och svenska prioriteringarna. Det är så med 27 medlemsländer i Europeiska unionen att allt inte ser ut som i Sverige.

Man får snarare göra bedömningen om det är något som sammantaget kan föra det europeiska samarbetet och energikutvecklingen framåt och om vi tycker att det är en rimlig sammanvägning. Det är vår bedömning. Dessutom är det en typ av plattformar för att kunna vara med där man tycker att det är riktigt och viktigt att prioritera. Det står oss fritt att välja vilka av de programmen som vi vill satsa på.

En reflexion är att med en tredjedel CCS och kärnkraft är det ändå två tredjedelar förnybart och effektivisering i olika meningar om man i det inkluderar smarta nät och smarta städer. Från ett utgångsläge där vi inte hade någon effektiv-

sering alls har vi ändå kommit rätt långt i den processen. Det kommer att vara en stegvis förändring över lång tid.

2009/10:26

5 mars

Det handlar just om forskning och utveckling. Dina siffror är säkert riktiga, Per Bolund. Om det investeras mycket i vindkraft kan forskningen möjligen behövas där det inte finns någon. CCS är uppenbarligen en sådan teknik för att göra kolkraften hanterlig, och för många länder är kärnkraften en prioritering. Jag tror att det också ur Miljöpartiets synpunkt synes som att det finns en del brister i kärnkraften som det kan vara naturligt att några vill forska om.

När det gäller finansieringen har vi inte fattat några beslut eller har några tankegångar om några särskilda svenska medel till just detta. Regeringen har kraftigt ökat och kommer att öka energiforskningen, har gjort det under åren och kommer också att göra det under det närmaste året. Däremot kommer vi att söka möjligheter i de olika programmen där det finns gott samarbete för att stärka de insatserna.

Vi kommer att använda de befintliga medlen i den mån vi finner det relevant, viktigt och bra. Men det är i dagsläget inte kopplat till några nya beslut från svensk sida. De kan komma, men det är i så fall en fråga för kommande budgetpropositioner och även i den meningen behandling i riksdagen om det är några principiellt nya medel.

Anf. 18 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! SET-programmet är ett omfångsrikt program. Det finns ändå en väldigt väl balanserad utgångspunkt i detta. Precis som statssekreteraren sade är det 27 länder som ska komma överens.

Vi får inte glömma att det i första hand handlar om miljö. Det gäller att så snabbt som möjligt komma fram med ny teknik. Det handlar också om jobben och därmed även om välfärden. Det är inte enbart en energifråga.

Det handlar om att hantera både den gamla tekniken och den nya. Jag vill erinra om att planen 2007 tar upp vindkraft, solel, bioenergi, CCS, fissionskraft och smarta elnät. Dessutom har man nu lagt till smarta städer.

Det tycker vi är utomordentligt bra. Men vi kan inte bara lämna den gamla tekniken rakt av, utan vi måste också försöka att hantera utfasningen av den. Det är där jag tycker att oppositionen inte tar sitt ansvar och inte vågar sätta ned foten. Det är mycket bråttom.

Vi som jobbar med miljöfrågorna ganska regelbundet i miljö- och jordbruksutskottet vet att det inte finns någon tid att förspilla. Därför beklagar jag verkligen oppositionens ställningstagande i detta.

Det handlar om att ta ansvar. Det hade varit trevligt om vi hade kunnat vara fler partier som gör det. Jag vill ställa mig bakom regeringens ståndpunkt i detta som jag tror är angeläget.

Anf. 19 EVA OLOFSSON (v):

Jag tycker nog att oppositionen tar ansvar för miljön och framtiden. Vi är också kritiska till att det är för lite tyngdpunkt på förnybara energikällor och energieffektivisering och kritiska när det gäller kärnkraften och CCS-tekniken.

Det som är bra är att man inte ökar budgeten utan att man är restriktiv där. Jag vill också från Vänsterpartiet anmäla avvikande mening.

Anf. 20 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag delar Bengt-Anders Johanssons uppfattning att det är viktigt för jobben och välfärden. Av just den orsaken finns det anledning att vara kritisk i detta läge innan vi har fått beslutet som vi ska omsätta i nationell lagstiftning så småningom. Det ska vara en strategi för många år framåt. Det är inte när vi ska behandla det i kammaren som vi ska ha en stor debatt om hur vi ska hantera det. Det är just nu vi har anledning att vara kritiska.

Vi tycker att man överlämnar mycket. Man ska ha forskning som är offentligt och privat finansierad. Risken med det är att det blir mycket av den gamla tekniken. Det är väl ingen hemlighet att de europeiska staterna har en dagordning när det gäller forskning om energi medan stora delar av näringslivet har en lite annan dagordning vad gäller detta.

Det är lite oroande att man släpper ifrån sig det och egentligen inte vill styra det på det tydliga sätt som vi tycker att man ska göra. Det är därför det är så viktigt att ha avvikande mening i detta läge så att vi inte går in i någonting där man säger att vi måste börja med att i första hand diskutera CCS-tekniken och utveckla ny kärnkraft, som vi uppenbarligen är emot.

Jag tycker alltså att det är mycket rimligt att ha avvikande mening i just det här sammanhanget. Det har vi diskuterat

igenom ganska ordentligt i varje fall i s-gruppen. Vi är överens med v och mp att vi ska ha avvikande mening här för att vi ska ta ansvaret för framtiden, jobben och välfärden.

2009/10:26

5 mars

Anf. 21 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Till att börja med blir jag lite orolig över statssekreterarens inställning att så länge det inte är svenska pengar går det fint att investera i fel riktning. Om det är EU-pengar går det tydligen bra, även om investeringen sker i andra länder. Jag delar absolut inte den uppfattningen.

EU:s budget finansieras ju delvis med svenska skattepengar. Därmed borde vi vara engagerade i hur de resurserna används. Vi tycker att det är tråkigt om man använder EU:s finansiering till att forska på sådana områden som vi tror är en klar fellösning. Det borde också den svenska regeringen vara orolig över.

När det gäller om det är bra att forska på kärnkraft eftersom kärnkraften har problem skulle vi tycka att det var mycket mer smakfullt om man verkligen forskade på att öka kärnsäkerheten. Tittar man på vilka delar som ingår är det inte alls det som forskningen handlar om.

Det handlar om att ta fram fjärde generationens kärnkraft. Man börjar också diskutera kraftvärme från kärnkraft, som jag trodde var en teknik som vi hade avfärdat från svensk sida för länge sedan. Vi tycker att det är en felaktig inriktning.

Det för mig också till Bengt-Anders Johansson påståendet. Vi håller i allra högsta grad med om att det är bråttom. Det kan vi vara helt överens om. Vi tycker att det är en tokig inriktning att forska och lägga en tredjedel av resurserna på en sådan teknik som inte kan få kommersiellt genombrott förrän om ett antal decennier framåt.

Både CCS-tekniken och fjärde generationens kärnkraft är tekniker som kan komma att få ett genomslag om 20-30 år. Vi tror att det är en mycket klokare och snabbare väg att gå framåt att forska på den teknik som är på väg in.

Kan vi förbättra vindkraftstekniken bara en smula kommer den snabba infasning som nu sker att kunna gå ännu snabbare och få ett ännu större genomslag. Har man bråttom ska man inte prioritera CCS-teknik och kärnkraft. Också jag vill anmäla avvikande mening.

Anf. 22 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Vi ska inte ha någon polemik här. Jag vill bara konstatera att utvecklingen pågår oavsett vad den svenska regeringen kommer med för ståndpunkt. Det handlar i vanlig ordning i det europeiska sammanhanget om att man är med och driver en fråga så långt det går.

Om jag har uppfattat statssekreterarens beskrivning rätt har vi kommit till den punkten att det är nu vi måste säga ja eller nej. Vi vet att åtminstone vissa av oppositionspartierna ständigt vill säga nej och ställa sig vid sidan om. Då är vi inte spelbara längre och kan inte vara med och påverka. Det är lite beklagligt att man inte tar sitt ansvar när man ingår i en större allians.

Anf. 23 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag ska inte bidra med mer bränsle på debattbrasan. Men jag vill svara Per Bolund.

Det är viktigt hur de gemensamma EU-medlen används. Därför är också den svenska regeringen djupt engagerad i diskussionen. Vi har lagt ned mycket möda på att påverka inriktningen och har nått resultat.

För att ta proportionerna ska man ha klart för sig att när det till exempel handlar om kärnkraftsforskning är de medel som kan användas de medel som finns inom ramen för Euratom som redan är avsatta för kärnkraftsändamål inom det europeiska samarbetet. Något annat är inte aktuellt i detta läge.

Det är som Bengt-Anders Johansson påpekar. Man kommer till en punkt där man får avväga. Har vi nått en rimlig kompromiss som kan ta saker framåt eller inte? Där står vi.

Jag vill göra några förtydliganden så att vi gemensamt har klart för oss vad det handlar om. Detta är ett meddelande. Det kommer inte att rendera i något som ska omsättas i någon nationell lagstiftning, absolut inte.

Det handlar om att kunna lansera sju initiativ och plattformar för gemensam forskning i Europa mellan näringsliv, Europeiska unionen och medlemsländerna. Det handlar om att öppna för dem som vill delta på de områden där de tycker att det är prioriterat och viktigt.

Det handlar i det europeiska samarbetet i det här läget om att använda befintliga medel. Det beslutet kräver enighet. För min del vill jag göra det tydligt.

Ska jag förstå avvikande meningar från de tre oppositionspartierna Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som att om vi inte får accept för att ta bort eller kraftigt reducera några skrivningar om kärnkraft och CCS, om jag har förstått det rätt, bör vi rösta nej och därmed blockera möjligheten att lansera detta initiativ för Europa? Det gäller alla forskare och näringsliv som nu står beredda och att komma i gång med vågkraft, vindkraft, solkraft, CCS och allt detta.

Jag vill bara göra det tydligt så att regeringen har möjlighet att värdera den synpunkt som ni har.

Anf. 24 PER BOLUND (mp):

Nu har statssekreteraren också en nidsbild. Det är inte så att det inte forskas någonting på solceller eller förnybar teknik i dagsläget och att detta skulle blockera all sådan forskning, utan det är en utveckling framöver som vi talar om.

Jag tror att vi har varit mycket tydliga från vår sida med att vi inte är nöjda med den fördelning som finns i planen. Så är det. Vi anser att man ska ta ett omtag. Vi har förståelse för att man som ett av 27 EU-länder inte kan få igenom hela sin politik. Däremot tycker vi inte att det gör att man kan acceptera sådana fundamentala felsatsningar som programmet innehåller. Vi tycker att det behöver förhandlas vidare.

Anf. 25 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag vill ytterligare en gång tydliggöra att det inte finns någon beslutad politisk fördelning. På grund av dessa räkneexempel är ni beredda att inta den ståndpunkten, bara så att jag förstår det tydligt.

Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar genom att säga att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går vidare till punkten 11, Förberedelser inför Europeiska rådet den 25–26 mars. Här gäller det EU 2020-strategin. Den har varit uppe i flera råd, och det har funnits avvikande meningar. I dag har vi betoning på energifrågor.

Anf. 27 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Som vice ordföranden så riktigt påpekar har frågan varit uppe och kommer att vara uppe i ett antal olika rådskonstel-

lationer. Tanken är att Europeiska rådet i mars ska anta den så kallade post-Lissabon-strategin. Den nya strategin går under namnet Europa 2020. Konkurrenskraftsrådet har haft en diskussion som jag tror har redovisats för EU-nämnden.

Att energiministrar har detta på dagordningen var från början inte självklart. Tanken var att Europeiska rådet i mars också skulle kunna besluta om en energipolitisk handlingsplan för perioden 2010–2014. Förseningarna av konstitutionen och det nya fördraget, och att den nya kommissionen som skulle komma på plats, har gjort att man helt enkelt inte förmått att dra fram båda dessa tunga processer. Energihandlingsplanen kommer att hanteras senare. Nu finns i stället den här frågan på energiministrarnas bord.

Kommissionen presenterade sitt förslag så sent som i onsdags i den version som nu finns. Tanken är att energiministrarna ska diskutera hur energiområdet ska kunna bidra till tillväxt, konkurrenskraft och nya jobb i Europa.

Ordförandeskapets diskussionsfrågor är vägledande i den meningen att man understryker infrastrukturens betydelse för tillväxt och nya jobb. Vi har ingen annan uppfattning än att det är viktigt.

Den svenska regeringens synpunkt är att det är viktigt att det här inte bara handlar om energiinfrastruktur och framför allt inte bara om infrastruktur för fossil energi i den traditionella meningen med gasledningar och oljeledningar. Det handlar om att stödja 2020-målen i klimat- och energipaketet. Det är också viktigt att omställningen är och kan bli en tillväxtmotor för Europa, europeiskt näringsliv och europeisk konkurrenskraft.

Det handlar inte bara om att nå målen till 2020 utan även om att klara en sannolikt 80-procentig reduktion av växthusgaser till 2050, att ha det mer långsiktiga perspektivet när vi nu satsar på forskning, utveckling, utbildning och annat som den här strategin handlar om. Vi har i de svenska besluten satt en vision för 2050. På det kan man utforma effektiva lagstiftningar, program och andra åtgärder inom unionen.

Klimatet i meningen diskussionsklimatet i energiministerrådet har svängt en del med den ekonomiska krisen. Det är färre som talar varmt för miljö- och klimatomställning. Det är fler som oroar sig mer kortsiktigt för jobb, tillväxt och budgetunderskott. Många brottas med mycket större budgetproblem. Vi har en relativt stark situation i Sverige.

I kommissionens förslag ser vi starka avtryck av den diskussion som vi har fört och av eco-efficient economy som var temat under det svenska ordförandeskapet. Det finns en vision om kolsnål och resurseffektiv ekonomi till 2050. Den resurseffektiva diskussionen är ett annat sätt att beskriva eco-efficient-perspektivet. Det handlar om en energieffektiviseringsplan, initiativ för gröna fordon, utbyggnad av smarta nät och utveckling av förnybar energi.

Allt detta är i linje med de svenska prioriteringarna. Det kommer vi att ge starkt stöd för i diskussionen med energiministrarna.

Anf. 28 BÖRJE VESTLUND (s):

I mycket håller vi med regeringen om ingången i detta. Vi har dock en lite annorlunda politik när det gäller just hur man ska nå tillväxt inom olika områden. Vi tycker att det är viktigt att man satsar på branschprogrammen, inte minst när det gäller energisektorn. Vi har ingenting emot själva inriktningen på regeringens arbete, men vi har en annan politik på en rad områden.

Därför vill vi anmäla avvikande mening i det stycket. Vi försöker att hålla samma linje i alla råd som detta är uppe i, så att det inte ska spreta.

Det andra som jag skulle vilja säga är att det som är tråkigt med själva meddelandet och även det meddelande som kom i veckan är att mycket tar sin utgångspunkt i den ekonomiska krisen. Om man går tillbaka till Lissabonstrategin var den skapad under en tid när tillväxten skulle kunna vara oändlig. Sedan har under den tid Lissabonstrategin varit aktuell det varit både en, två och flera nedgångar respektive uppgångar i den europeiska ekonomin. Av den anledningen har man inte nått ända fram. I vissa fall är det kapitala misslyckanden.

Då är det lite tråkigt att stora delar av programmet präglas av den ekonomiska krisen och inte av någon mer normal situation. Vi vet att det kommer att gå upp och ned hela tiden i den europeiska ekonomin. Vi kommer att ha flera nedgångar fram till 2020. Vi kommer också att ha flera uppgångar. Man kommer att hämta sig.

Vi tycker att det är tråkigt att det här är utgångspunkten. Vi hade en diskussion om detta med anledning av den process vi har i riksdagen som finansutskottet är ansvarigt för

men som ett antal utskott har svarat på. Vi är fullständigt eniga i näringsutskottet om att på denna punkt försöka hålla oss borta från den ekonomiska situation som är just i dag.

Vi ska försöka lyfta oss ovanför det och försöka sätta en agenda som mer handlar om ett normaltillstånd i Europa, där vi vet att det kommer att gå upp och ned. Vi måste sätta upp våra tillväxtmål och hur man ska hantera det här. Vi måste sätta oss lite ovanför det.

Jag ska inte anklaga regeringen för detta. Det är snarare kommissionen som mycket genomsyras av det här och som man ser när man läser i meddelandet.

Vi vill anmäla avvikande mening. Det är inte av anledningen att vi inte i alla delar delar regeringens uppfattning utan mer för att vi vill sätta vår punkt i detta när det gäller den slutliga behandlingen.

Anf. 29 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Från Miljöpartiets sida tillsammans med våra gröna systerpartier runt om i Europa driver vi på hårt för det som vi kallar en Green New Deal. Det är ett omtag i den europeiska ekonomin som samtidigt löser klimatkrisen och skapar en ekonomisk utveckling med många nya arbetstillfällen. Det är det som vi tycker måste vara kärnan i den framtida policyn för EU.

Vi är glada över att miljöfrågor och resurseffektivitet har kommit in i programmet, men vi har fortfarande en känsla av att det är påklistrat lite grann i efterhand och att det inte är kärnan i programmet som vi skulle vilja se det. Vi är tveksamma till det och kan bara beklaga att det inte har kommit in tillräckligt mycket i kärntänkandet i vad som kommer att skapa ekonomisk utveckling i framtiden.

Därför anmäler vi avvikande mening.

Anf. 30 EVA OLOFSSON (v):

Vi vill också ha en starkare tyngd på gröna jobb och grön och hållbar utveckling. Det är det som det handlar om när vi kommer in på energifrågan. Sedan finns det mycket att diskutera med klyftor, välfärd och annat.

Vi anmäler avvikande mening.

Anf. 31 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag kan säga till Per Bolund att det naturligtvis varken är de europeiska gröna partierna eller den svenska regeringen

som skriver det här programmet. Jag har all respekt för den synpunkten på programmet. Det står trots allt i rubriken smart, sustainable och inclusive. I mina ögon har hållbarhetsperspektivet fått ett starkt genomslag i något som i grunden är en tillväxt- och konkurrenskraftsagenda. Det är ändå, tycker jag, en glädjande utveckling. Vi har strävat efter att få miljö- och konkurrenskraftsfrågor, hållbarhet och långsiktig industriell strategi att hänga bättre samman. Men det är klart att det återstår mycket att göra.

Jag kan dela Börje Vestlunds bild av att det präglas i förord rätt mycket av den ekonomiska krisen. Det illustrerar kanske att det inte var en alldeles vanlig kris. Den kommer sannolikt att sätta avtryck under åtminstone halva det decennium vi har framför oss.

En hel del av det som behandlas är lärdomar av krisen. Det handlar om att skapa nya och bättre regelverk för den finansiella marknaden. Jag tror också att själva den industriella kris som följde av finanskrisen kopplar det långsiktiga till den kortsiktiga krisen. Det är en möjlighet att ställa om i en annan riktning när vi nu börjar bygga nytt och att inte fortsätta att investera i gamla strukturer och branscher utan i det som är smartare och långsiktigt hållbart. Det hänger samman ganska starkt med tanke på hur djup krisen var.

Jag förstår synen på branschprogram i vår nationella diskussion, men för mig var det inte alldeles klart med den avvikande mening som Börje Vestlund anmälde. I vilken mening avviker den från regeringens?

Anf. 32 BÖRJE VESTLUND (s):

Vi har en annan politik när det gäller en rad punkter som finns med i de olika råden och även i energirådet. Jag tog exemplet med branschprogrammet, men det finns andra saker. Det gäller Green New Deal och andra frågor som vi vill försöka att hålla ihop och där vi vill ha en tydligare ståndpunkt.

Vi har inte på varje punkt där regeringen lägger fram förslag en annan uppfattning. Däremot var det något konstigt papper om kvinnor som kom från regeringen – det har inte med det här rådet att göra. När det gäller det tror jag att det blir ganska bra när EU-ministern får gå igenom det papperet.

Anf. 33 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

För mig var det inte alldeles klart att de sakerna hörde hemma på energiministrarnas bord eller ens på det europeiska, utan det var på det nationella. Om vi ska tolka de samlade synpunkterna handlar det om att starkt betona det gröna perspektivet. Det dristar jag mig att i någon mening se som ett starkt stöd för den argumentation som jag själv beskrev och som vi kommer att ha under ministerrådet.

Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN:

Det här är en fråga som kommer att komma tillbaka många gånger och inför många ministerråd. Det är långt kvar till slutprodukten. Den som lever får se.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Det har anmälts avvikande meningar från s, v och mp.

Då har vi övriga frågor. Det som hör till näringsministern är 12 e, f och g. Det är inte beslutspunkter.

Anf. 35 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag kan säga något kort om punkt 12 f angående rapporteringen från Ryssland och Ukraina. Det ställdes frågor i näringsutskottet i går om det. Vi vet fortfarande inte vad kommissionen kommer att säga i det som är en muntlig rapport. Den bild som vi själva har av läget just nu är att det finansiella läget i Ukraina fortsatt är mycket ansträngt. Man bedömer att fortsatta utbetalningar från IMF:s stand-by-lån, där man kan avräkna medel efter hand, är nödvändiga för att Naftogaz ska kunna betala gasräkningen som förfaller den 7:e varje månad.

Det är kopplat till krav på strukturella reformer. Det är osäkert i det politiska läget nu efter valet om styrkan och stabiliteten finns i det politiska systemet så att man klarar att genomföra de här reformerna. Den valda presidenten hör väl inte heller till dem som tydligast har signalerat en stark reformvilja. Till det kommer att premiärministerns allians i parlamentet lär ha kollapsat vid en omröstning häromdagen. Det gör läget ännu mer osäkert.

Kommissionen fortsätter förstås att bevaka försörjningsläget när det gäller gasförsörjningen till Europa så noggrant det går. Vi har också förstått att man från ryskt håll har ökat

sin lagerhållning i Europa. Man förstärker möjligheten att transitera gas via Polen och Turkiet.

2009/10:26

5 mars

Den här informationen blir säkert mycket intressant. Det är fortsatt en besvärlig situation i relationen mellan Ryssland och Ukraina.

Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag ska inte anmäla någon avvikande mening i denna fråga. Jag vill bara meddela EU-nämnden att näringsutskottet begärde gemensamt, från hela utskottets sida, att vi skulle få en redovisning av detta så fort det fanns något att redovisa i form av dokument. Det utgår vi från kommer att komma.

Anf. 37 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag gläder mig åt att regeringen på den här punkten har kunnat leverera.

Anf. 38 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statssekreteraren. Det finns inga öppna A-punkter i den här delen. Vi önskar trevlig helg.

2 § Transport, telekommunikation och energi (Transport)

Statsrådet Åsa Torstensson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 17–18 december 2009

Återrapport från informellt ministermöte den 12 februari 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 11 mars 2010

Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Torstensson med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Först har vi en återrapport från mötet i rådet den 17–18 december och en återrapport från ett informellt ministermöte den 12 februari. Handlingar och rapporter är utskickade. Finns det något som statsrådet vill tillägga?

Anf. 40 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Nej, jag tror att ni har fått den information som är relevant.

Anf. 41 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Jag vill fråga en sak angående det informella transportministermötet den 12 februari. Det står att när man diskuterade den nya strategin som ska ersätta Lissabonstrategin, det vill säga Europa 2020, sade Kallas att man ville att den också skulle innehålla finansieringen av TEN-T och ny teknik. Jag har inte sett i återrapporten vad som kom ut av det. Kom det några kommentarer från medlemsländerna? Sade man något om att man skulle gå vidare med det? Vad hände med den frågan?

Anf. 42 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Kallas gjorde det här inlägget inledningsvis när han presenterade sig. Det föranledde inte några omedelbara reaktioner från de andra länderna. Det var inte någon punkt som var förberedd från ländernas sida. Nu får vi se hur det här programmet ser ut. Det har precis kommit i dagarna. Vi håller på att analysera det från svensk sida för att se vilken ställning vi ska ta till det hela.

Då lägger vi åiterrapporterna till handlingarna och går över till den blå dagordningen.

Vi har först en punkt om landtransporter. Trafikutskottet har fått information i punkterna 5, 7 och 12 a och även någon ytterligare, vad jag förstår. Landtransporterna är en ny fråga.

Anf. 44 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Det handlar om direktiv om transportabla tryckkärl. Direktivförslaget innebär en revidering av det redan existerande direktivet om transportabla tryckbärande anordningar. Förslaget syftar till regelförenkling och till att anpassa det tidigare direktivet till förändringar som gjorts i befintliga internationella regelverk om transport av farligt gods.

Medlemsstaterna är eniga i sak. Utestående frågor rör i stället hur de delar av förslaget som rör kommittéförfarandet ska anpassas när Lissabonfördraget trätt i kraft. Här ställer sig Sverige positivt till det förslag som det spanska ordförandeskapet har presenterat. Det innebär att rätten att besluta om uppdatering av vissa delar av bilagorna i förslaget på grund av den tekniska utvecklingen eller ändringar i internationella konventioner ska delegeras till kommissionen på obestämd tid. Denna delegering kan dock återkallas när som helst av rådet eller Europaparlamentet tillsammans eller var för sig. Kommissionen uppmanas även i skäl 20 att konsultera experter i medlemsstaterna när ett beslut enligt delegeringen förbereds.

Anf. 45 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vi har ingenting emot själva sakfrågan, utan detta är mer en undring. Det blir ju en ny procedur i och med Lissabonfördraget när det gäller hur man hanterar de här frågorna, som är av en väldigt teknisk karaktär. Jag undrar hur riksdagens roll kommer in i detta. Nu har vi det här i EU-nämnden, och vi fick det också presenterat i form av dagordningen i trafikutskottet. I fortsättningen kommer det här att ta sina egna vägar. Eller har jag fel?

Anf. 46 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Om jag förstår Christina Axelsson ställer hon frågan utifrån Lissabonfördragets ikraftträdande, att all formaliahantering inte har fallit på plats och att man i det sammanhanget

inte kan identifiera riksdagens del i detta. Jag lämnar över frågan till Per Björklund.

Anf. 47 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Vi håller på att analysera vad som kommer att bli resultatet av detta. Förhandlingarna mellan rådet och parlamentet är ju, som du känner till Christina Axelsson, inte heller färdiga än. Vi vet inte hur de bitarna kommer att falla på plats. Visst kommer vissa delar att undanhållas riksdagen på motsvarande sätt som kommittologin gör i dag. Hur mycket det blir och på vilket sätt återstår att se framöver.

Anf. 48 CHRISTINA AXELSSON (s):

Då vill jag bara lämna ett medskick. Det är viktigt i just denna fråga, liksom i den här procedurfrågan, att riksdagen också får en återkoppling så att vi vet hur man arbetar och hur det kommer att gå till i fortsättningen.

Anf. 49 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):
Absolut.

Anf. 50 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

På rådet kommer också luftfarten att diskuteras. Vi har först punkt 4 på dagordningen. Det gäller förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avgifter för luftfartsskydd.

Anf. 51 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Under den här punkten ska ordförandeskapet avlägga en lägesrapport när det gäller behandlingen av förslaget till direktiv om avgifter för luftfartsskydd. Kommissionen lade fram sitt förslag till rådet i maj förra året, och behandlingen av det inleddes under det svenska ordförandeskapet. Enligt direktivförslaget ska avgiftssättningen i medlemsstaterna bygga på vissa principer som till exempel icke-diskriminering, transparens och konsultationer mellan flygplatser och flygbolag. Avgifterna ska vara kostnadsbaserade. Regeringen står bakom dessa principer. Direktivförslaget säger ingenting om hur finansieringen av skyddskostnaden ska ske. Det som är särskilt angeläget ur ett svenskt perspektiv är att vi i någon form kan behålla det ut-

jämningssystem vi har som innebär att skyddsavgiften per passagerare är lika hög oavsett från vilken flygplats avresan sker. Som förslaget ser ut i dagsläget kan vi behålla vårt svenska system.

De frågor som fortfarande är utestående rör bland annat vilka flygplatser som direktivet ska omfatta. Kommissionen har föreslagit att alla flygplatser ska omfattas, men en majoritet av medlemsstaterna vill ha ett tröskelvärde mätt i antal passagerare.

Andra frågor som återstår att lösa handlar om formerna för den föreslagna konsultationsprocessen och kravet på konsekvensanalys av kostnaden när strängare skyddsåtgärder införs. Diskussionen i dessa frågor handlar i stora delar om hur långt detta direktiv ska anpassas till det befintliga flygplatsavgiftsdirektivet.

Det spanska ordförandeskapet har behandlat förslaget i arbetsgruppen vid ett tillfälle. Eftersom det då inte gick att föra frågan om ett tröskelvärde framåt beslutades att invänta resultatet av parlamentets första läsning innan behandlingen återupptas.

Anf. 52 VICE ORDFÖRANDEN:

Eftersom det är en lägesrapport hade jag bara tänkt tacka för informationen, men jag tycker mig ana att det finns en del svenska ståndpunkter i detta. Är det så?

Anf. 53 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Ja, beroende på var det hamnar någonstans.

Anf. 54 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vi får fortsätta att diskutera detta när vi ser hur långt man kommer. Vi pratar mycket om regelförenklingar. Efter att ha läst handlingarna tycker jag att detta tvärtom verkar vara regelförkrånglingar. Man kan undra hur det egentligen ska gå till när man ska ha de här samråden mellan olika flygbolag, flygplatser och så vidare. Det kan bli ett väldigt konstigt förfarande när man ska sätta avgifterna så att de blir transparenta och rättvisa. Men vi får väl återkomma när vi har kommit längre i förhandlingarna.

Anf. 55 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Jag informerade om detta i december också, och det har egentligen inte hänt någonting sedan december.

Anf. 56 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 5, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utredning och förebyggande av olyckor och tillbud inom civil luftfart. Det är en ny fråga.

Anf. 57 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Kommissionen har lämnat förslag på en förordning om utredning av olyckor och allvarliga incidenter inom civil luftfart. Förslaget innebär att dagens informella nätverk för de nationella olycksutredande myndigheterna inom civil luftfart formaliseras. Vidare kommer nätverket att kunna få finansiering inom EU:s befintliga budget. Förordningen reglerar bland annat nätverkets organisation, utredningsmyndigheternas oberoende under olycksutredningar inom civil luftfart, medlemsstaternas möjligheter att bistå varandra med hjälp under olycksutredningar, hantering av känslig information, upprättande av olycksrapporter, information och hjälp till anhöriga vid en luftfartsolycka samt rättigheter och skyldigheter för ansvarig olycksutredare.

Sverige ställer sig principiellt positivt till en formalisering av det existerande informella nätverket för samarbete mellan olycksutredande myndigheter eftersom detta kan förväntas ha en positiv effekt på flygsäkerheten.

Anf. 58 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag har en fråga när det gäller finansieringen. Det är en grundläggande princip när det gäller trafikfrågor i EU att man ska internalisera de externa kostnaderna, det vill säga att de kostnader som trafikslaget orsakar ska trafikslaget också stå för. Då är frågan om det inte är rimligt att ett samarbete för att minska olyckor och utvärdera olyckor ska bekostas av flygsektorn och inte via EU-medel. Min fråga är: Har Sverige fört fram synpunkten att man ska försöka få en självfinansiering inom sektorn?

Jag vill ställa en fråga. Det sägs i underlaget att det är väldigt stora skillnader när det gäller medlemsstaternas utredningskapacitet. Kan det bli så att medlemsstaterna inte gör så mycket eftersom man har det här nätverket och kan förlita sig på andras utredningskapacitet så att man slipper ifrån det i det egna landet?

Anf. 60 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Totalt sett kan formaliseringen i sig eventuellt innebära några ytterligare kostnader. Det bereds nu i Sverige om det kommer att bli några kostnadsfördyringar för Statens haverikommission. Det är ett pågående arbete. Diskussionerna om att det skulle in i EU:s befintliga budget beror på att ett antal medlemsstater ser det som intressant. Helena Andersson får gärna svara på om det har varit någon diskussion över huvud taget om kostnadsfördyringarna.

Anf. 61 Departementssekreterare HELENA ANDERSSON:

De diskussioner som har förts om kostnader har skett i anledning av att kommissionen har uttryckt ett starkt intresse för flygsäkerheten och för Easas delaktighet i nätverket. Det har gjorts att kommissionen har sett det som en angelägenhet för unionen och därför kan tänka sig att finansiera de administrativa delarna av nätverket, till exempel sammankallande inför mötena, resekostnader etcetera. Man har bedömt att detta kommer att tas inom befintlig EU-budget. Det kommer förmodligen att skötas via Easa.

Anf. 62 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Jag vill fylla på med lite information som inte direkt är kopplad till kostnaderna utan till diskussionen om de grundläggande svenska intressena om offentlighet och sekretess.

Detta är en väsentlig del av det som Sverige bevakar eftersom det har varit en del frågeställningar runt detta. I dagsläget har vi nått fram till ett förslag som just ger skydd för Sveriges offentlighetsprincip, vilket för oss har varit viktigt.

I grundförslaget fanns det en text om att endast en domstol skulle ha rätt att fatta beslut om att lämna ut handlingar, och den har nu tagits bort. Det är nu upp till varje medlemsstats behöriga myndighet att pröva frågor om utlämnandet av handlingar, alltså helt i linje med svensk tradition.

Det fanns också ett krav i ursprungsförslaget på att myndigheterna i förväg skulle garantera sekretess för handlingar. I denna del har vi förhoppningar om att vi ska nå en kompromiss som överensstämmer med den svenska offentlighets- och sekretesslagen där den myndighet som ursprungligen lämnat över handlingarna har rätt att bli tillfrågad om sin uppfattning innan handlingen lämnas ut.

Det är ett Corepermöte i dag så vi får avvakta och se vad det slutliga förslaget kommer att bli.

Anf. 63 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag fick inte svar på min fråga om hur det blir om vissa länder kan krypa undan sitt ansvar att utreda och så vidare och luta sig mot det här nätverket.

Anf. 64 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Det blir snarare en formalisering av detta, och det är snarare så att man stärker flygsäkerheten. Jag tror att det var en del av den allmänna informationen just att det är kommissionens inriktning att stärka flygsäkerheten och utredningarna så att man tydligare än tidigare fullföljer det enligt formalia.

Anf. 65 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till punkt 7 som handlar om yttre förbindelser och förhandlingar med USA med mera.

Jag ska först säga att det har varit information i ärendet den 11 december i EU-nämnden.

Anf. 66 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Under den här punkten ska kommissionen rapportera om läget i förhandlingarna mellan EU och USA om ett luftfartsavtal i ett andra steg. Dessutom förutses en policydebatt.

Sommaren 2008 inleddes förhandlingar med USA om ett luftfartsavtal i steg två. Enligt det avtal som ingicks 2007 ska parterna efter en viss tid påbörja förhandlingar om ett avtal i ett andra steg. Sju förhandlingsrundor har hittills genomförts, och den senaste var i mitten av februari. Senast i november 2010 ska parterna enligt avtalet göra en utvärdering av förhandlingsresultatet. Om inget avtal nås kan vardera parten dra tillbaka rättigheter som getts i det första avtalet.

Vissa framsteg har gjorts i förhandlingarna, bland annat på miljösidan. Parterna är preliminärt överens om en utökad miljöartikel och ett gemensamt uttalande varigenom parterna noterar flygets påverkan på miljön samt om att utveckla ett samarbete för att minska denna påverkan.

Vissa frågor återstår dock att lösa. De handlar om utökade möjligheter till ömsesidigt ägande av flygbolag och om trafikrättigheter. Frågan om buller diskuteras också fortfarande.

Regeringen stöttar kommissionen i ansträngningarna att komma överens i de utestående frågorna och anser det som särskilt angeläget att en ambitiös miljöartikel kommer på plats.

Anf. 67 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Vi har tidigare när den här frågan har varit uppe krävt att regeringen ska föra in förslag om att man ska kunna ta ut en skatt på flygbränsle, vilket går enligt internationella avtal. Om man har ett bilateralt avtal kan man föra in sådana överenskommelser utan att det strider mot Chicagokonventionen eller andra internationella konventioner. Där har regeringen förut sagt nej, vilket vi beklagar.

Men det är inte det som min fråga handlar om, utan vi har fått höra på omvägar att det i det här avtalet – antingen i det som redan är förhandlat eller i det som är på väg att förhandlas – ingår ett åtagande att inte införa avgifter som förhindrar flygtrafik mellan länderna. Det skulle vara väldigt bra om vi kunde få fört till protokollet ett tydligt klarläggande om att så inte är fallet.

Min fråga är alltså: Finns det några skrivningar om sådana åtaganden att inte införa avgifter som förhindrar flygtrafik mellan länderna?

Anf. 68 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Som sagt har vi haft denna fråga uppe ett antal gånger, och jag svarar på samma sätt igen. Just bränslebeskattningen är inte föremål för diskussion i det här sammanhanget. Kommissionen har tidigare utrett frågan om bränslebeskattning och kommit fram till att handel med utsläppsrätter är ett mer effektivt styrmedel för att begränsa utsläppen av klimatgaser. Det är också en slutsats som rådet har ställt sig bakom sedan många år, och den antogs under hösten 2005 i rådet.

Anf. 69 PER BOLUND (mp):

Jag delar inte statsrådets bild av att det är effektivare med utsläppshandel, och de flesta bedömare är väl överens om att det system som EU kommer att införa med utsläppshandel på flyg inte kommer att få några större effekter på flygtrafiken eller på utsläppen därifrån.

Men det var inte det som var min fråga, utan min fråga är om det någonstans i detta avtal med USA finns någon form av åtagande att inte införa avgifter som kan hindra flygtrafik mellan länderna. Det skulle jag vilja ha ett klart svar på.

Anf. 70 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Jag lämnar ordet vidare angående delarna i avtalet.

Anf. 71 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Jag uppfattar det som att frågan gäller bränslebeskattning. Per Bolund pratar om avgifter generellt. Är det bränslebeskattning vi pratar om?

Anf. 72 PER BOLUND (mp):

Nej, det är generellt och handlar om avgifter på flygtrafiken som kan hindra trafik mellan länderna. Det handlar alltså inte bara om bränslebeskattning.

Anf. 73 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Jag måste be dig att precisera frågan, för jag har lite svårt att förstå den.

Anf. 74 PER BOLUND (mp):

Jag vet inte om jag kan precisera den mer. Vi har fått information om att det i avtalet ingår att parterna skriver på åtaganden om att inte införa avgifter som förhindrar flygtrafik mellan USA och EU i det här fallet.

Om departementet inte kan svara nu kanske vi kan få svar vid ett senare tillfälle. Men det vore bra att få ett svar på den frågan. Man måste ju veta vad som står i avtalet, det utgår jag från.

Anf. 75 VICE ORDFÖRANDEN:

Är det alltså om det står i avtalet att avgifter inte får införas som Per Bolund vill veta? Det är det du är ute efter? Ja.

Anf. 76 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

2009/10:26

5 mars

Jag måste be att få återkomma på den punkten. Jag känner inte igen att det skulle finnas förbud mot avgifter. Vilka avgifter som får tas ut är reglerat, men att det skulle vara något förbud mot att ta ut avgifter måste jag få återkomma om.

Anf. 77 VICE ORDFÖRANDEN:

Då gör vi så att departementet återkommer till EU-nämnden så att vi får svar på frågan. Den har ju inte betydelse just för hur vi ställer oss i den här frågan.

Anf. 78 PER BOLUND (mp):

Det vore bra – om det är möjligt – om vi kunde få en redovisning av allting som står om avgifter i avtalet så att vi kan tolka texten själva.

Anf. 79 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Jag kan skicka över hela avtalet som det ser ut. Det är inga problem.

Anf. 80 VICE ORDFÖRANDEN:

Det tackar vi för.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför förhandlingarna i den här frågan.

Vi går vidare till punkt 8, Konferensen om det gemensamma europeiska luftrummet.

Anf. 81 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! EU:s ordförandeland Spanien arrangerade den 25–26 februari en konferens om genomförandet av det europeiska gemensamma luftrummet. Vi är nu inne i fas två av genomförandet av det gemensamma europeiska luftrummet. Reglerna lades fram under fas ett, och nu återstår implementeringsfasen. Konferensen behandlade det nya regelverket, förväntade prestationer hos luftfartens olika aktörer, tekniska aspekter, säkerhetsfrågor med fokus på den mänskliga faktorn, flygplatskapacitet och samverkan med militära och externa dimensioner.

Ordföranden kommer att rapportera om konferensens utfall och bjuda in ministrarna till en riktlinjedebatt. Regeringen anser att det är viktigt med fortsatt starkt politiskt stöd för genomförandet av det gemensamma europeiska luftrummet.

Anf. 82 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi kanske kan nöja oss med att tacka för informationen i dag? Ja.

Vi kommer till övriga frågor. Här har vi punkterna 12 a, b, c och d. De är inte några beslutspunkter, men vill statsrådet säga någonting om dem?

Anf. 83 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Det är kanske så att jag bör ge en återkoppling till punkt 12 a. Det gäller det informella transportministermötet i La Coruña med anledning av att det från det mötet finns information om bodyscanning.

Anf. 84 VICE ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor på det eller några frågor i övrigt?

Anf. 85 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Fru ordförande! Det gäller punkt 12 c som handlar om järnvägsolyckan i Buizingen i Belgien. Varför tar man upp den i EU-sammanhang? Vi har ju haft andra stora tågolyckor. Är det något internationellt perspektiv på den?

Anf. 86 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Jag fick en viskning i örat om att frågan är helt rätt ställd! Det är möjligt för ordförandeskapet att plocka upp frågor som man anser är värdefulla att diskutera. Kommissionen har i det här sammanhanget naturligtvis haft kontakt med ordförandeskapet, och då är den punkten med på dagordningen.

Anf. 87 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Man kan alltså ta upp nationella frågor också om man anser att det är relevant? Vi kanske inte ska borra i frågan, men jag reagerade lite på den.

Anf. 88 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Den kan te sig nationell, men den har inriktningar på säkerhet och på att möta olika problem inom transportsektorn, så det kan vara av den anledningen man vill lyfta upp den.

Anf. 89 KRISTER HAMMARBERGH (m):

2009/10:26

Jag vill gå tillbaka till punkt 12 a och säkerhetskontroll av flygpassagerare. Det skulle vara lite intressant att höra hur diskussionen kring frågan gick mellan medlemsländerna.

5 mars

Anf. 90 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Även denna punkt kom upp på grund av att det fanns en informell begäran till ordförandeskapet att ta upp den. Det var inte planerat utifrån tidigare information, utan den kom upp med anledning av att man avvärjde terrordådet under julhelgen.

Det var många som yttrade sig i ärendet. De flesta betonade vikten av att man ska använda sig av ny teknik i form av bodyscanning givet att det är ett antal frågor om individens integritet, datalagring och hälsoaspekter som behöver tas i beaktande på ett tillfredsställande sätt. Det var en stor majoritet som hade det breda anslaget på de inspel som medlemsstaterna hade.

Om jag förstår rätt nu pågår ett arbete i kommissionen, och den här frågan kommer ju att komma upp igen.

Anf. 91 VICE ORDFÖRANDEN:

Då är dagordningen genomgången inför ministerrådet, och det finns en A-punkt, nr 4. Finns det några frågor till statsrådet på den punkten? Där fattar vi ju inte beslut förrän i eftermiddag. Nej.

Då tackar vi för i dag och önskar trevlig helg!

**3 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård
samt konsumentfrågor (Sysselsättning)**

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt
konsumentfrågor den 30 november 2009**

**Återrapport från informellt ministermöte den 27–29 ja-
nuari 2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjuk-
vård samt konsumentfrågor den 8 mars 2010**

Anf. 92 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar arbetsmarknadsministern med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Vi börjar med återrapporter från ministerrådsmötet den 30 november och det informella ministermötet den 27–29 januari. Delar av återrapporterna hör till arbetsmarknadsministerns område. En skriftlig rapport är utskickad.

Anf. 93 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Ja, den är utskickad. Om vi ska förkorta dagens sammanträde kan jag avstå från att upprepa det som är utskickat, men om det finns några frågor besvarar jag dem förstås gärna.

Anf. 94 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Då kan jag förlänga sammanträdet med att ställa en fråga. Det gäller återrapporten från Epsco den 30 november. I teledokumentet som vi har fått står det på s. 3 längst ned: "Under diskussionen underströks särskilt vikten av aktiva arbetsmarknadsåtgärder och aktiva sociala trygghetssystem. Jobb mer än lön." Ska man jobba gratis eller vad betyder det?

Anf. 95 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Nej, det är inte tanken. Jag tror att man har resonerat utifrån att jobb till sjysta villkor är en bra idé. Det är naturligtvis grundinställningen, och det är väl egentligen ingen som har någon annan uppfattning. Jag vet inte riktigt i vilken mån man skulle polemisera mot det. Grundidén är att med en aktiv arbetsmarknadspolitik försöka se till att behålla männi-

skor så nära arbetsmarknaden som möjligt, så att de har möjlighet att komma tillbaka in på ett normalt arbete.

2009/10:26
5 mars

Anf. 96 VICE ORDFÖRANDEN:

Därmed lägger vi de delar som hör till det här området i återrapporten från den 30 november till handlingarna och även återrapporten från det informella ministermötet den 27–29 januari.

Vi går nu vidare inför det som ska komma i Epsco. Vi börjar med dagordningspunkt 4, om förslag till rådets direktiv. Det är ett ramavtal om förebyggande av skador. Arbetsmarknadsutskottet har fått information den 11 februari.

Anf. 97 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTO-RIN (m):

Arbetsmarknadens parter på Europainivå antog under förra året ett ramavtal om förebyggande av skador på grund av vassa föremål inom hälso- och sjukvården. Som ni säkert känner till kan parterna enligt fördraget begära att kommissionen ska lägga fram ett sådant avtal för rådet i form av ett förslag till direktiv. I det här fallet har parterna begärt att kommissionen ska underställa rådet ett sådant direktivförslag som genomför avtalet. I det läget kan varken kommissionen eller rådet påverka sakinnehållet i direktivförslaget eftersom det baseras just på en partsöverenskommelse. Behandlingen i rådet kan därför egentligen bara leda till ett ja eller ett nej till de regler som parterna har enats om.

Regeringen anser att regler om skydd av arbetstagare är ytterst viktiga för att en hållbar arbetsmarknad dit alla har tillträde ska fungera. Undersökningar visar att över en miljon stick- och skärskador drabbar arbetstagare inom vårdsektorn varje år. En specifik reglering är därför påkallad. Det ligger ett värde i att arbetsmarknadens parter är överens om vad som ska gälla. Jag föreslår därför att Sverige stöder kommissionens förslag.

Anf. 98 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går nu vidare till punkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 25–26 mars. Den är uppdelad i a, b och c för ministrarnas del, och vi behandlar alla i en klump.

Anf. 99 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTO-
RIN (m):

Fru ordförande! Vid det Epscomöte som äger rum på måndag kommer vi att föra en diskussion om EU 2020-strategin. Den förväntas tillsammans med de diskussioner som redan förts och de som så småningom kommer att följa i övriga rådskonstellationer att utgöra ett viktigt inspel till Europeiska rådets vårtoppmöte i slutet på mars, som ju är tänkt att lägga fast riktlinjer för det fortsatta arbetet inför det beslut om EU 2020-strategin som väntas i juni.

EU 2020-strategin är en angelägen fråga för regeringen och, som jag kan bedöma det, för Sverige i stort. Unionen behöver en tydlig och genomförbar reformstrategi. En moderniseringsstrategi med tydligare fokus på hållbar tillväxt och fler jobb behövs, som vi ser det, för att stimulera medlemsländerna och unionen att vidta de åtgärder som är nödvändiga i syfte att säkra välfärden på sikt.

Mot denna bakgrund välkomnar vi diskussionen på måndag. Underlag för diskussionen kommer att vara ordförandeskapets frågor, kommissionens meddelande om Europa 2020, som är punkt 5 a på listan, ordförandeskapets sammanfattning av det informella ministermötet i Barcelona, som är punkt 5 b, och det bidrag från sysselsättningskommittén och kommittén för social trygghet, som är punkt 5 c på dagordningen.

Det aktuella arbetsmarknadsläget i Europa med fallande sysselsättning och fortsatt stigande arbetslöshet i krisens spår påminner oss alla om hur viktig sysselsättningen är för den sociala sammanhållningen. Europas åldrande befolkning gör oss påminda om det trängande behovet av att ta till vara allas vilja och förmåga att delta på arbetsmarknaden.

I diskussionen om Europa 2020 kommer jag därför att försöka betona strategin att framhäva att det är genom mer inkluderande arbetsmarknader som vi skapar förutsättning för välfärd och social sammanhållning. Därför är det viktigt att strategin uppmuntrar till högre sysselsättning, ökat arbetskraftsdeltagande för både kvinnor och män, vilket kräver tydligt jämställdhetsfokus i strategin, och en fortsatt förbättrad anställningsbarhet av de enskilda personer som på olika vis har drabbats av krisen eller på annat vis står utanför.

Givet detta är det viktigt att strategins övergripande mål tydligt kopplas just till jobb och tillväxt. Därför är det vår

bedömning att antalet mål bör vara begränsade så att vi inte tappar i fokus i själva genomförandet av strategin. Jag välkomnar därför ett ambitiöst sysselsättningsmål som stimulerar till fler jobb i vår gemensamma strävan att nå full sysselsättning och därmed en stärkt social sammanhållning.

Ökat arbetskraftsdeltagande och högre sysselsättning för kvinnor och män leder i förlängningen till minskad fattigdom. Det gör att fattigdomsbekämpning inte bör vara en del av strategins övergripande mål. Det skapar en bild av att det finns en motsättning mellan hög sysselsättning och fattigdomsbekämpning, vilket det inte finns. Här vill jag klargöra att jag givetvis inte är emot fattigdomsbekämpning, men det hör inte hemma i den här strategin.

Fru ordförande! För att gå från ord till handling är det också viktigt att medlemsländerna inom ramen för vårt samarbete på EU-nivå följer upp och utvärderar varandras åtgärder och reformer. Här har Epscorådet en viktig roll att spela inte bara vad gäller den närliggande behandlingen av sysselsättningsriktlinjerna utan särskilt i uppföljningen och bevakningen av EU 2020-strategins sysselsättningsdelar framöver.

Epscorådsmötena utgör ett viktigt forum för utbyte av både goda och mindre goda erfarenheter. Det är också i det sammanhanget som man påminns om att vi har olika utgångspunkter och förutsättningar, vilket vi behöver ha respekt för när vi utformar och genomför vår jobb- och tillväxtstrategi framöver. Det gäller även i andra delar, ska jag säga med referens till gårdagens Lavaldebatt i kammaren.

På Epscorådet kommer vi liksom tidigare år att anta den årliga gemensamma sysselsättningsrapporten. Det är punkt 5 d på dagordningen. Årets rapport redogör för medlemsstaternas vidtagna åtgärder under det gångna året och identifierar en rad utmaningar som länderna kan komma att möta när de ska finna vägen framåt ur krisen.

Det är positivt att rapporten framhåller att hållbar tillväxt i EU kräver högre sysselsättning och fler människor som deltar på arbetsmarknaden. Jag föreslår därför att Sverige ställer sig bakom rapporten på mötet.

Punkterna 5 e och f kommer att redogöras för av andra kolleger.

Anf. 100 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Det är ännu så länge ganska tidiga ståndpunkter i Europa 2020. Vi hade en snabb dragning på arbetsmarknadsutskottets möte i går av en del av dessa punkter. Man talar om att sätta upp mål för sysselsättning i olika åldersgrupper. Här är det viktigt att man räknar på samma sätt och kommer överens om i vilka åldersgrupper man ska mäta sysselsättningen så att det blir jämförbart mellan länderna. Annars har statistiken inget som helst värde. Därför är det viktigt att vi är överens i Europa om hur detta ska se ut.

Det finns som sagt inte så klara ståndpunkter att ta ställning till ännu. Av det jag har kunnat läsa mig till i den kommenterade dagordningen och i en del andra papper tycker jag att det fortfarande står för lite om arbetstagarnas rätt till trygghet, vilka rimliga försäkringar som ska finnas, arbetslöshetsförsäkringar, anställningsskydd och likabehandlingsprinciper. Vi tycker att den svenska ståndpunkten ska vara lite mer -curity och lite mindre flexi-. Utifrån vad vi har kunnat se hittills anmäler vi avvikande mening i dessa frågor, vilket kanske är föga förvånande.

Jag kan dock leda det i bevis utifrån punkt 5 d som handlar om sysselsättningsrapporten. Vi har många gånger argumenterat för våra avvikande meningar till dessa allmänt hållna ståndpunkter. Vi har lite olika uppfattning om medlen för att nå de ganska gemensamma målen, och ser man på de svenska inspelen till sysselsättningsrapporten kommer precis de åtgärder som vi inte är riktigt politiskt överens om fram. Det gäller skattesänkningar och sådant som vi har bråkat om i kammaren ganska ofta, så det behöver vi inte göra här.

Det är själva verkstaden vi är lite oense om. Därför blir det logiskt för oss att anmäla avvikande mening till strategierna när vi ser hur det hanteras när det diskuteras på EU-nivå och Sverige för fram sin argumentation för hur man ska jobba.

Det leder också till, utifrån det jag har läst i papperen kring sysselsättningsrapporten, att vi har avvikande mening på punkt 5 d. Det här är kända politiska skiljaktigheter, så det är inte så mycket att dividera om. Det är vår ståndpunkt.

Anf. 101 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Det är bra att man nu lyfter fram jämställdhetsfrågorna inom ramen för sysselsättningen och att man också medvetet

betonar att kvinnor behövs i sysselsättningen och inte arbetar för sin egen skull. I Sverige har vi länge haft inställningen att kvinnor har mycket att bidra med på arbetsmarknaden för ländernas tillväxt.

Min undran är om ministern har någon uppfattning om huruvida vårt sätt att se på detta även genomsyrar de länder som traditionellt är mer konservativa när det gäller kvinnofrågor och om de i så fall är beredda att arbeta för att underlätta kvinnors villkor på arbetsmarknaden. Jag menar inte att vi ska en gemensam barnomsorgspolitik, men det är viktigt att man är medveten om vilka förutsättningar som krävs. Jag vill gärna höra ministerns uppfattning på detta område.

Anf. 102 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LIT-TORIN (m):

Fru ordförande! Jag tycker att det är helt avgörande av många skäl, inte minst av rättviseskäl. Tillträde till och deltagande på arbetsmarknaden är ofta det som möjliggör för människor att bli en del av samhället.

Tittar vi framåt behöver vi varenda själ på svensk arbetsmarknad. Varenda kotte kommer att behövas om vi ska ha råd med pensioner, barnomsorg, skola med mera framöver. Att inte uppmuntra till eller i värsta fall förhindra att halva befolkningen kommer ut på arbetsmarknaden i nödvändig omfattning är väldigt dumt.

Det finns många saker som vi har diskuterat och som blir rejäla hinder. Helena Bargholtz nämnde barnomsorg, och det finns andra liknande problem. I Holland till exempel serverar man inte skolmat i skolorna. Det innebär att oftast mam-morna tvingas avbryta sitt arbete för att åka hem och servera lunch till sina barn. Det finns många sådana system.

Jag läste någonstans att om man hade haft en individbeskattning i inkomstbeskattningen över hela Europa hade vi haft drivkraft nog att sluta det tillväxtgap som har funnits mellan Europa och USA de senaste tre decennierna. Jag tog upp detta för ett år sedan med den förra tyska socialministern Ursula von der Leyen, som nu är arbetsmarknadsminister, och undrade varför Tyskland inte har individbeskattning i syfte att uppmuntra till kvinnors arbetskraftsdeltagande. Hon såg måttligt road ut men insåg att det var det rätta att göra. De hade dock precis genomfört en stor pensionsreform, så det fanns väl begränsad politisk kraft för att genomföra detta.

2009/10:26

5 mars

Svaret på frågan är att det finns en gryende insikt om att det nog inte finns så många andra alternativ än att öppna fler vägar för alla som inte fullt ut deltar på arbetsmarknaden – och då inte minst kvinnor. Jag ser framför mig att det kommer att vara en diskussion där man både ur rättvisehänseende och utifrån en ekonomisk grundnytta måste fortsätta att föra debatten och kommer att göra så med större framgång framöver.

Anf. 103 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru ordförande! Jag måste ställa en något annorlunda fråga, för det här är det inspel som Epscorådet gör när det gäller Europa 2020. Var finns konsumentfrågorna? Jag vet att det inte är arbetsmarknadsministerns frågor, men han har dem på dagordningen på sin del av ministerrådet. De finns i regeringens papper, och vi har dem i vår eventuella avvikande mening.

Om konsumentfrågorna inte finns med skulle jag vilja att arbetsmarknadsministern tog med sig dem i det man har spelat in från regeringen. I den svenska ståndpunkten står det att det är viktigt att konsumentfrågorna finns med, men de finns inte med i konsumentministrarnas del av detta. Därför ser jag mig tvungen att ta upp det med arbetsmarknadsministern eftersom detta är enda tillfället. Det lär inte bli fler Epscoråd före vårtoppmötet, så därför är detta enda möjligheten att spela in dessa frågor.

Konsumentfrågorna är viktiga. Det anser vi från alla håll, även om vi trycker på dem lite olika mycket. De bör i alla fall finnas med som ett inspel från Sverige.

Anf. 104 EVA OLOFSSON (v):

De här frågorna kommer upp i finansutskottet och i remisser till flera andra utskott. Självklart är jobb, välfärd och hållbar social och miljömässig utveckling bra, men vi är starkt kritiska till flexicuritysystemet. Vi tycker att löntagares trygghet och möjlighet att försörja sig på sin lön och minskade klyftor är viktigt. Jag vill därför anmäla avvikande mening från Vänsterpartiet.

Det är viktigt att man lyfter fram kvinnors deltagande. Finns det en syn att kvinnor ska kunna försörja sig själva på sina jobb eller kommer deltidsarbete och osäkra timanställ-

ningar som man inte kan leva på att bli en del av kvinnors arbetsmarknad? Det är jag lite rädd för.

2009/10:26

5 mars

Barnomsorgen togs upp. Det finns dock en fråga som nämns mycket mer sällan, och det är en fungerande äldreomsorg. När sådan inte finns är det kvinnorna och inte männen som får ta hand om det. Den frågan är också viktig att ta med.

Anf. 105 HELENA BARGHOLTZ (fp):

I anslutning till mitt förra inlägg vill jag koppla ökande nativitet till kvinnors deltagande i arbetslivet och barnomsorg. Ju bättre situation kvinnor har, desto mer benägna är de att skaffa fler barn. Det är ett argument som jag tror kan gå hem i EU-kretsar.

Anf. 106 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LIT-TORIN (m):

Jag har bätt mina medarbetare höra av sig till Nyamko Sabuni för att få din fråga belyst, Börje Vestlund. Jag har inte träffat på den, ska jag erkänna. Jag ber att få återkomma.

Eva Olofsson frågade om kvinnor ska kunna försörja sig på sitt eget arbete. Det är absolut grundinställningen. Jag konstaterar parallellt att 80 procent av dem som erhåller garantipension i dag är kvinnor som alltså inte kan försörja sig på sin pension.

Så kan man illustrera hur en ojämlik situation under flera år fortsätter efter pensioneringen. Eva Olofsson och jag kan nog där för en gångs skull hitta något som vi är överens om.

Jag tycker att förutsättningen bör vara att se till att alla som vill och kan arbeta ska kunna göra det och ha en lön som man kan klara sig på.

Vi kan ju käbbla om vem som ska utföra dessa tjänster, men det är viktigt att se till att det finns möjlighet till barnomsorg och äldreomsorg och en organisation av samhället så att det är möjligt. Det är min absoluta utgångspunkt. Vi har inte råd med något annat. Dessutom är det förnedrande för de kvinnor som ställs utanför.

Det är min enkla utgångspunkt.

Jag ber att få återkomma om konsumentfrågorna, Börje Vestlund.

Anf. 107 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag missade tyvärr ministerns anförande. Jag ber om ursäkt för det.

Jag vill ställa frågor om den öppna samordningsmetoden, som jag gillar att diskutera med arbetsmarknadsministern. Det står att den öppna samordningsmetodens instrument bör anpassas och stärkas för att kunna vara till nytta för den nya strategin. Jag hittar inte vad det betyder i praktiken.

Alla partier i riksdagen har varit överens om att den öppna samordningsmetoden är bra, men kanske inte bör stärkas eftersom det finns en risk för att det övergår i beslutande-makt. I den nya strategin sägs också att den nya policyn ska kunna anmälas eller att det ska vara något slags övervakning. Hur går det till?

Jag har som vanligt synpunkter på det politiska innehållet där jag har avvikande mening eftersom jag inte tycker att det är tillräckligt fokuserat på jobb kopplat till klimatomställningen.

På punkt 5 d noterar jag – det hoppas jag att ministern också gör – att det i dokumentet pratas om att man ska ha särskild arbetstidsförkortning. Jag ser fram emot att regeringen driver det lite hårdare.

Anf. 108 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LIT-TORIN (m):

Fru ordförande! När det gäller den öppna samordningsmetoden är jag övertygad om att Ulf Holm och jag har samma utgångspunkt. Vi vill inte se mer överstatlighet i arbetsmarknadspolitiken och mer av kontrollerande beslut.

För att anknyta till Lars Liljas tidigare fråga är det nog en god idé att ha tydliga mål och tydlig uppföljningsbarhet i till exempel statistikens redovisningar.

När det gäller ungdomsarbetslösheten till exempel tror vi att vi med Eurostats hjälp har likformighet i statistiken, men det har vi inte. För att registreras som ungdomsarbetslös i Holland måste man söka arbete minst tolv timmar i veckan; i Sverige är det en timme. Det säger sig självt att det inte blir lätt att jämföra statistiken.

När vi pratar om den öppna samordningsmetoden handlar det om att försöka förbättra uppföljnings- och jämförbarheten i rapporterna. I övervakningen handlar det mycket om landrapporterna som blir instrumentet för att försöka jäm-

föra. Det finns, som jag kan bedöma det, rätt mycket kvar att göra för att få det ännu lite bättre.

2009/10:26
5 mars

Anf. 109 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tror att statssekreterare Christer Hallerby kommer att kunna svara på konsumentfrågorna. Då lättar vi oket från ministerns axlar i den delen.

Det är skarpa och mindre skarpa beslut i de här frågorna. Jag föreslår att vi tar 5 a, b och c med det lite mjukare beslutet och 5 d med ett skarpt beslut härifrån.

När det gäller punkterna 5 a, b och c konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna med avvikande meningar från s, v och mp.

När det gäller punkt 5 d finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Jag vill för protokollet tillägga att frågan är behandlad inför vårtoppmötet 2009. Där hade också s, v och mp avvikande meningar. Vad jag förstår fullföljer vi det.

Vi går vidare till punkt 6, Förberedelse av det sociala trepartstoppmötet.

Anf. 110 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LIT-TORIN (m):

Fru ordförande! Jag har inget att säga om detta. Jag är inte med på det mötet längre eftersom det är de som ingår i trion som är med där. Det gör inte Sverige längre. Vi får en återrapportering.

Anf. 111 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi har kommit till övriga frågor.

Anf. 112 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LIT-TORIN (m):

Jag har en övrig fråga. Det är en informationsfråga som jag gärna vill dela med mig av till EU-nämnden. Det gäller en A-punkt som är Epscorådets punkt. Det handlar om det nya europeiska mikrofinansieringsinstrumentet som äntligen kommer till beslut – när krisen håller på att ebba ut. Bättre sent än aldrig.

Jag är glad att Europaparlamentet och rådet har lyckats att enas om förslaget hur man ska hantera mikrofinansieringsin-

strumentet som är tänkt att hjälpa mikroföretag att utvecklas och individer med svag ställning på arbetsmarknaden att starta eget.

Förhandlingen var inte enkel. Det upptog rätt lång tid av vårt ordförandeskap att försöka få den på plats.

Både parlamentet och rådet kunde ganska tidigt enas om utformningen av instrumentet, men den fråga som det förhandlades länge om var finansieringen. Den kunde lösas först efter nyår. Den har lösts i en förstaläsningsöverenskommelse. Det innebär att instrumentets budget på 100 miljoner euro finansieras genom att 60 miljoner euro omallokeras från progressprogrammet och resterande 40 miljoner euro finansieras från unionsbudgetens marginal.

Parlamentets antagna förstaläsningspositioner liksom kommissionens ensidiga deklaration motsvarar överenskommelsen mellan de tre institutionerna. Därför kommer detta att godtas av rådet på måndag. Sverige kan då naturligtvis ställa sig bakom överenskommelsen som jag ser det.

Anf. 113 ULF HOLM (mp):

Kommer Sverige att utnyttja mikrokreditsystemet?

Anf. 114 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Det är upp till enskilda institutioner i Sverige. Det kan finnas banker, mikrofinansieringsinstitut och andra som kan ansöka om att delta. Det finns inget hinder för det. Det återstår att se i vilken mån det kommer att göras. Det förutsätter inte något mer aktivt beslut från svensk sida.

Anf. 115 VICE ORDFÖRANDEN:

A-punkterna 6 och 7 som hör till ministerns område är öppna till kl. 14.00 i dag som vanligt. Vi tackar för informationen och önskar trevlig helg.

**4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård
samt konsumentfrågor (Socialpolitik)**

Statsrådet Cristina Husmark Pehrsson

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt
konsumentfrågor den 8 juni 2009**

**Återrapport från informellt ministermöte den 8–9 juli
2009**

**Återrapport från informellt ministermöte den 27–29 ja-
nuari 2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjuk-
vård samt konsumentfrågor den 8 mars 2010**

2009/10:26

5 mars

Anf. 116 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi har nu kommit till Epscorådet och de delar som rör statsrådet Cristina Husmark Pehrsson som vi hälsar välkommen.

Vi börjar med en återrapport från den 8 juni och en återrapport från ett informellt ministermöte den 27–29 januari i de delar som rör ministern.

Rapporter är utskickade. Vill statsrådet tillägga något? Nej. Några frågor? Nej. Vi lägger dem till handlingarna.

Vi går över till dagordningen för Epscorådet och punkt 5 e, Förslag till gemensam rapport om socialt skydd och social inkludering 2010.

EU-nämnden har fått information tidigare inför toppmötet 2009. Det var den 6 mars. Socialutskottet är också informerat, den 6 februari.

Anf. 117 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru ordförande! Den gemensamma rapporten om social trygghet och social delaktighet tas fram varje år gemensamt av kommittén för social trygghet och kommissionen.

Rapporten beskriver den sociala situationen och EU-arbetet på det sociala området under 2009. Detta år fokuserade rapporten naturligtvis på de särskilda förutsättningar som föranletts av krisen. Bland de budskap som lyfts fram i rapporten kan nämnas vikten av effektiva och fokuserade åtgärder för att främja social trygghet och social delaktighet.

Detta framhålls särskilt eftersom flera länder har begränsade medel för detta med anledning av krisen.

I huvudbudskapet betonas också vikten av åtgärder som främjar arbetskraftsdeltagande och motverkar bidragsberoende.

Enligt rapporten har den aktiva politik som medlemsstaterna bedrivit resulterat i att långtidsarbetslösheten har minskat, vilket får anses vara mycket positivt. Det konstateras dock att bidragsberoendet trots detta inte alltid har minskat, vilket visar på vikten av fortsatta reformer.

Regeringen tycker att rapporten ger en korrekt bild av de diskussioner som förts på det sociala området under 2009. Regeringen anser därför att Sverige bör ställa sig bakom antagandet av rapporten.

Anf. 118 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 8 om slutsatser om europeiska forskares rörlighet med mera.

Anf. 119 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru ordförande! Vid denna dagordningspunkt kommer ministerkolleger från konkurrenskraftsrådet att presentera rådsslutsatser om europeiska forskares rörlighet och karriär som rådet antog vid sitt möte den 2 mars.

Jag vet att nämnden är bekant med dessa slutsatser sedan högskole- och forskningsminister Tobias Krantz hade samråd med er om deras innehåll den 26 februari. Det var alltså inför rådsmötet den 2 mars.

Slutsatserna har till syfte att främja forskningen inom EU genom att underlätta för forskare att röra sig mellan EU:s medlemsstater när de bedriver sin verksamhet.

Orsaken till att Epscorådet informeras om slutsatserna är att de innehåller frågor som berör arbetsmarknadspolitiken och socialförsäkringspolitiken, särskilt samordningen av de sociala trygghetssystemen i EU.

En viktig fråga som tas upp i slutsatserna och som jag gärna vill lyfta fram är att de som rör sig över gränserna bör ha tillgång till information om sina rättigheter i socialförsäkringshänseende. Det gäller forskare och alla andra som om-

fattas av reglerna om samordning av de sociala trygghetssystemen i EU.

Eftersom EU-ländernas sociala trygghetssystem ser olika ut är information det bästa sättet att överbrygga gränshinder på det området.

Eftersom Sverige kunde ställa sig bakom antagandet av slutsatserna den 2 mars utan reservationer ser jag ingen anledning för oss att göra något särskilt uttalande när slutsatserna presenteras vid rådsmötet på måndag.

Anf. 120 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi har en övrig fråga, nämligen 9 b. Statsrådet har ingenting att säga om den och ingen har någon fråga.

Då är vi klara med statsrådet för i dag. Tack, och trevlig helg!

2009/10:26

5 mars

**5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård
samt konsumentfrågor (Jämställdhet)**

Statssekreterare Christer Hallerby

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt
konsumentfrågor den 30 november 2009**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjuk-
vård samt konsumentfrågor den 8 mars 2010**

Anf. 121 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Christer Hallerby med medarbeta-
re välkomna hit.

Vi börjar med en återrapport från ministerrådsmötet den
30 november, vilket delvis berör jämställdhetsministern. Den
är utskickad, och jag undrar om det finns någonting att till-
lägga när det gäller den.

Anf. 122 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Det var tre punkter som rörde oss: politisk överenskom-
melse när det gäller likabehandling av kvinnor och män som
egenföretagare, en riktlinjedebatt om sambandet mellan jäm-
ställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt slutsat-
ser när det gäller Peking + 15. Det var dessa tre punkter som
var uppe.

Anf. 123 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Finns det några frågor på återrapporten? Jag
finner inte så, och då lägger vi den till handlingarna.

Vi går in på dagordningen inför det kommande mötet, och
vi har först punkt 5 f som är rapport från kommissionen till
rådet, Europaparlamentet med flera och föredragning av
kommissionen. Jag kan här säga att motsvarande rapport
kom inför vårtoppmötet den 6 mars 2009.

Anf. 124 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Detta är en jämställdhetsrapport som kommissionen pre-
senterar över läget för jämställdheten inom EU. Om man ska
framhålla det positiva kan man väl säga att vi ser att utveck-
lingen går åt rätt håll när det gäller sysselsättningen. Kvinnors
sysselsättning nådde 59,1 procent 2008, vilket är nära Lissa-
bonmålet på 60 procent. Där har det alltså varit positivt.

Sedan finns det en hel del saker kvar att peka på som inte är så bra. Arbetslösheten har stigit på grund av den ekonomiska krisen, och den har stigit något snabbare för män än för kvinnor. Löneskillnaderna består. I genomsnitt var löneskillnaderna 17,6 procent under 2007. När det gäller Sverige kan man säga att vi kommer hyfsat bra ut i de flesta av de jämförelser som görs. Det gäller inte minst andelen kvinnor på arbetsmarknaden. Jag kan dock konstatera att många arbetar deltid i Sverige jämfört med andra länder.

Vi kan också konstatera att vi ligger ungefär på genomsnittet när det gäller löneskillnaderna. Vi ligger även långt fram när det gäller fördelningen av kvinnor och män i ansvariga positioner, politiskt beslutsfattande och så vidare. Ni har dock fått rapporten själva, så jag behöver inte gå djupare in på det.

Anf. 125 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 7, Utrotning av våld mot kvinnor i Europeiska unionen. Jag vill gärna säga att ordet "utrotning" låter lite underligt där. Även om man vill att våld mot kvinnor ska dras upp med rötterna känns det som ett lite konstigt ordval, och vi har därför bestämt oss för att i stället kalla det "bekämpning" av våld mot kvinnor. I denna fråga har det varit information i socialutskottet den 6 februari 2010.

Anf. 126 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Översättning från engelska kanske inte är så lätt. "Nolltolerans" skulle jag möjligen vilja kalla det om man ska ha en bättre översättning.

Under Sveriges ordförandeskap valde regeringen att lyfta fram arbetet om mäns våld mot kvinnor på EU-nivå, och då framför allt i samband med en expertkonferens vi hade den 9 november. Det spanska ordförandeskapet har fortsatt arbetet med denna fråga, och de har nu tagit fram rådsslutsatser om att våld mot kvinnor ska upphöra. Rådet förväntas anta dessa vid sitt möte på måndag.

I rådsslutsatserna uppmanas både medlemsstaterna och kommissionen att vidta ett antal åtgärder i syfte att motverka mäns våld mot kvinnor. Jag kan särskilt nämna att man inbjuder – denna översättning av ordet "invite" till svenska kan också diskuteras; man uppmanar – EU-kommissionen att

utarbete en europeisk strategi för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor samt inrätta ett europeiskt observatorium om våld mot kvinnor.

Man uppmanar EU-kommissionen och medlemsstaterna att främja införandet av ett EU-täckande hjälptelefonnummer för kvinnor som utsätts för könsrelaterat våld. Man uppmanar EU-kommissionen att överväga ytterligare lagstiftningsåtgärder och att inleda en kampanj inom hela Europa för att fördöma våldet mot kvinnor. I rådsslutsatserna betonas även mäns ansvar och att alla former av våld såsom hedersrelaterat våld och förtryck samt kvinnlig könsstympning ska bekämpas.

Regeringen välkomnar detta förslag till rådsslutsatser. Vi är särskilt positiva till att slutsatserna uppmanar kommissionen att föra en mer aktiv politik på EU-nivå för att bekämpa våld mot kvinnor. Efter antagandet av slutsatserna kommer det på uppmaning av det spanska ordförandeskapet att hållas en debatt om en framtida strategi för att förhindra och bekämpa våld mot kvinnor.

Anf. 127 EVA OLOFSSON (v):

Ibland är det roligt att läsa handlingarna, och detta är en handling jag tycker att det känns väldigt bra att läsa. Det finns nämligen mycket bra i den, och det finns konkreta åtgärder. Jag skulle ändå vilja ställa två frågor.

Man vet att det inte fungerar speciellt bra i vissa länder på detta område. Bedömer statssekreteraren att det finns ett konkret arbete, möjligheter att komma vidare och att det händer något i de länderna?

Sedan gäller det en fråga vi har i vår handlingsplan i Sverige och som inte finns med här, och det gäller våld i samkönade relationer. Vi ser att det inte nämns alls. Har den frågan över huvud taget varit uppe?

Anf. 128 CHRISTINA AXELSSON (s):

Min fråga är om man i dessa sammanhang har diskuterat prostitution. Jag vet att man har olika syn på det i de olika europeiska länderna, men samtidigt medför prostitution ett förtryck mot kvinnor.

Anf. 129 HELENA BARGHOLTZ (fp):

När man diskuterar våld mot kvinnor är det ofta det relationsbaserade våldet man talar om, men jag har läst en rap-

port från Brå som visar att många kvinnor är utsatta för våld i samband med sin yrkesutövning, det vill säga i tjänsten. Det är till exempel kvinnor som arbetar som socialsekreterare, kuratorer, lärare och så vidare som utsätts för våld av många gånger främmande män. Är det något man har uppmärksammat när man har diskuterat denna fråga?

2009/10:26

5 mars

Anf. 130 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Jag tycker ändå att man tar ett antal initiativ som handlar om att lyfta upp frågan på europeisk nivå. Bland annat ska hjälptelefonnumret gälla i alla länder, och det spanska ordförandeskapet har sonderat detta och fått förankring för det i medlemsländerna innan förslaget är framlagt. Man lägger också fram förslaget om observatorium. Exakt hur det ska konkretiseras har vi ännu inte kommit fram till, men det ska bli ett observatorium. Dessutom understryker man – och det tycker jag är väldigt viktigt – benchmarking, det vill säga jämförelser mellan de olika länderna när det gäller statistik och annat.

Det svenska ordförandeskapet tog fram den rapport jag nu visar upp – ni kanske känner igen den – som innehåller en uppföljning av Peking + 15 när det gäller de indikatorer och den statistik som finns inom EU för jämställdheten i dag. Marianne Laxén, som tog fram rapporten, konstaterar att vi egentligen saknar jämförbar statistik på detta område just när det gäller mäns våld mot kvinnor och våld mot kvinnor över huvud taget. Att ta tag i detta tror jag är väldigt viktigt, för det är då vi kan komma vidare. Om vi har bra faktaunderlag kan vi föra en diskussion och driva arbetet vidare. Jag tror alltså att det på flera punkter handlar om en strategi som omfattar alla europeiska länder.

När det gäller samkönade relationer aktualiserade vi från svensk sida detta även under konferensen. Här har man dock bestämt – och det kan man tycka en del om – att man ska fokusera på mäns våld mot kvinnor, och det är det man har gjort. Det är det spanska ordförandeskapet som har fattat beslut om vilka frågor man aktivt vill föra fram i sammanhanget. Det finns dock skäl att påpeka detta med samkönade relationer.

Trafficking är en fråga som hanteras i särskild ordning inom EU. Där finns alltså andra initiativ.

Helena Bargholtz fråga handlade om arbetslivet, och om jag nu minns rätt undrar jag om inte arbetslivet nämns i texterna. Jo, under punkt 6 nämns arbetslivet särskilt.

Anf. 131 BÖRJE VESTLUND (s):

Med anledning av detta svar borde väl våld i samkönade relationer finnas med i den svenska ståndpunkten. Man kan förstå att det spanska ordförandeskapet nu har satt ned foten, men det innebär ju inte att vi inte ska ha med den uppfattning och den politik vi bedriver som en viktig del. Det borde alltså finnas med i den svenska ståndpunkten.

Anf. 132 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Vi har valt att koncentrera oss på det som tas upp av det spanska ordförandeskapet, alltså mäns våld mot kvinnor, och vi har accepterat denna avgränsning. Jag förstår dock synpunkten, och jag ska notera den och ta den med mig.

Anf. 133 CHRISTINA AXELSSON (s):

Med anledning av min fråga: Jag menade inte trafficking, utan jag menade den prostitution som förekommer. Det är också ett förtryck mot kvinnor.

Anf. 134 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Absolut, jag instämmer i detta.

Anf. 135 VICE ORDFÖRANDEN:

Menade Börje Vestlund att vi skulle ha en avvikande mening i denna del? Nej. Vi arbetar dock vidare med frågan, kanske tillsammans. Vi går till beslut, och jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi har kommit till övriga frågor, och det finns en fråga som hör till integrations- och jämställdhetsministern. Det är 9 c, Ordförandeskapets konferenser. Finns det något att säga om dessa?

Anf. 136 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Det är två konferenser, ett europeiskt forum för kvinnliga ministrar i Cadiz och ett efterföljande forum om Peking + 15 och uppföljningen av det. Ni har fått en ganska kort skriftlig sammanfattning av detta som jag tror täcker det hela ganska bra.

Vi tackar för informationen. Det finns också en A-punkt, nr 5, som det finns möjlighet att fråga om. Är det någon som har några frågor om den? Jag finner inte så. Vi har dock en fråga till, en övrig övrig fråga. Var så god, Börje Vestlund.

Anf. 138 BÖRJE VESTLUND (s):

Det handlar om Epscorådets dagordningspunkt nr 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 25–26 mars 2010: Europeisk strategi för tillväxt och sysselsättning. Det är så att det är enda gången som Epscorådet kan spela in någonting vad gäller konsumentfrågor, och detta finns inte med. Det var en fråga som arbetsmarknadsministern hade, och därför behöver den svenska ståndpunkten i detta avseende vara med. Man har nämligen med regeringens ståndpunkt. I det som har producerats som regeringens uppfattning finns konsumentfrågor med. Min fråga är: På vilket sätt kommer man att hantera detta inom regeringen, så att det kommer till Epscorådet?

Anf. 139 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Var hanteringen av konsumentfrågor ligger är ett problem. I egentlig mening har konsumentfrågorna flyttats från Epscorådet till konkurrenskraftsrådet, alltså KKR. Konsumentfrågorna hanteras alltså inte längre i Epscorådet, och det är en ordning som gäller sedan några år tillbaka.

Det kommer att vara ett konkurrenskraftsråd som kommer att ta upp efterföljaren till Lissabonstrategin, EU 2020.

Generellt kan man säga – nu är jag lite oförberedd på frågan – att det finns referenser i kommissionens förslag till EU 2020 till konsumentpolitiken. Sverige har spelat in i den processen när vi formulerade den svenska ståndpunkten, att konsumentpolitiken är viktig att ha med i sammanhanget för att skapa ett förtroende för den inre marknaden och inre marknadens utveckling.

Rent generellt kan jag vidare säga att när det gäller konsumentpolitiken – jag tror att jag har varit i nämnden tidigare och fört diskussionen – driver vi ett konsumentdirektiv som innebär att vi vill göra konsumenträtten fullharmoniserad. Den ståndpunkten delar vi med en hel del andra inom EU. Den processen är på gång och har kommit ganska långt. Argumentet för detta handlar om att har vi en inre marknad

med fritt flöde av varor, tjänster och kapital är det rimligt att ha en konsumenträtt som är alleuropeisk och fungerar i hela Europa.

Anf. 140 BÖRJE VESTLUND (s):

Konkurrenskraftsrådet har i princip avslutats nu. Där har inspelen till EU 2020 gjorts. Jag tror dess värre att tåget har gått. Jag vet inte när det är konkurrenskraftsråd nästa gång. Om jag minns rätt är det någon gång i slutet av maj. I så fall får regeringen återkomma i denna fråga. Konsumentfrågorna ser vi från vår sida som något som har med den inre marknaden att göra, men inte bara det. Det är också en rättighetsfråga för medborgarna i Europa. Det är beklagligt att man inte tar upp detta. Jag har noterat – inte minst i medierna – att det mer är i bisatssammanhang som konsumentfrågorna berörs i meddelandet.

Jag kan inte nöja mig med svaret, utan jag vill nog att regeringen återkommer om hur man tänker hantera detta.

När det gäller konkurrenskraftsrådet kan vi konstatera att där finns det ingen möjlighet, för de avslutade sitt möte i förra veckan, tror jag, eller till och med denna vecka.

Anf. 141 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Man kan säga att hela processen kring EU 2020 har snabats upp och gått i ett betydligt högre tempo, och det är alldeles utmärkt, än vad vi beräknade för bara några månader sedan i och med att Van Rompuy tog ett initiativ ganska snabbt till en diskussion. Processen har gått mycket snabbare, och det är ganska bra. Det gör att en del av ministrarna kanske inte har hunnit med i den utsträckning som man vill.

Men vi återkommer gärna i frågan om hur vi hanterar och hur vi har hanterat konsumentfrågorna i sammanhanget. Jag understryker att det svenska ordförandeskapet drev konsumenträttsdirektivet mycket hårt och förde arbetet framåt mot en fullharmonisering av konsumenträtten. Det är trots allt det viktigaste.

Anf. 142 VICE ORDFÖRANDEN:

Eftersom detta inte ligger på Epscorådet är det inte statssekreteraren som ska stå till svars inför det här ministerrådet. Men vi kan ge EU-nämndens kansli i uppdrag att ha kontakt med behörigt departement.

Anf. 143 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Jag kan inte komma ifrån att vårt departement är behörigt departement på detta område. Frågan kom lite överraskande. Vi återkommer.

2009/10:26

5 mars

Anf. 144 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi önskar statssekreteraren med medarbetare och alla andra en trevlig helg och önskar dem som ska åka Vasaloppet lycka till.

Innehållsförteckning

1 § Transport, telekommunikation och energi

(Energi)	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare OLA ALTERÅ	2
Anf. 3 BÖRJE VESTLUND (s)	2
Anf. 4 Statssekreterare OLA ALTERÅ	2
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Statssekreterare OLA ALTERÅ	3
Anf. 7 PER BOLUND (mp)	3
Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (s)	4
Anf. 9 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 10 Statssekreterare OLA ALTERÅ	5
Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 12 Statssekreterare OLA ALTERÅ	6
Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (s)	7
Anf. 14 PER BOLUND (mp)	7
Anf. 15 Statssekreterare OLA ALTERÅ	8
Anf. 16 BÖRJE VESTLUND (s)	8
Anf. 17 Statssekreterare OLA ALTERÅ	9
Anf. 18 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	10
Anf. 19 EVA OLOFSSON (v)	10
Anf. 20 BÖRJE VESTLUND (s)	10
Anf. 21 PER BOLUND (mp)	11
Anf. 22 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	11
Anf. 23 Statssekreterare OLA ALTERÅ	12
Anf. 24 PER BOLUND (mp)	12
Anf. 25 Statssekreterare OLA ALTERÅ	12
Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 27 Statssekreterare OLA ALTERÅ	13
Anf. 28 BÖRJE VESTLUND (s)	14
Anf. 29 PER BOLUND (mp)	14
Anf. 30 EVA OLOFSSON (v)	15
Anf. 31 Statssekreterare OLA ALTERÅ	15
Anf. 32 BÖRJE VESTLUND (s)	15
Anf. 33 Statssekreterare OLA ALTERÅ	16
Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 35 Statssekreterare OLA ALTERÅ	16
Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s)	16
Anf. 37 Statssekreterare OLA ALTERÅ	17
Anf. 38 VICE ORDFÖRANDEN	17

Anf. 39	VICE ORDFÖRANDEN	18
Anf. 40	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	18
Anf. 41	CHRISTINA AXELSSON (s).....	18
Anf. 42	Ämnesrådet PER BJÖRKLUND.....	18
Anf. 43	VICE ORDFÖRANDEN	18
Anf. 44	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	18
Anf. 45	CHRISTINA AXELSSON (s).....	19
Anf. 46	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	19
Anf. 47	Ämnesrådet PER BJÖRKLUND.....	19
Anf. 48	CHRISTINA AXELSSON (s).....	19
Anf. 49	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	19
Anf. 50	VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 51	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	20
Anf. 52	VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 53	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	20
Anf. 54	CHRISTINA AXELSSON (s).....	20
Anf. 55	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	20
Anf. 56	VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 57	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	21
Anf. 58	PER BOLUND (mp)	21
Anf. 59	CHRISTINA AXELSSON (s).....	21
Anf. 60	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	21
Anf. 61	Departementssekreterare HELENA ANDERSSON	22
Anf. 62	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	22
Anf. 63	CHRISTINA AXELSSON (s).....	22
Anf. 64	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	22
Anf. 65	VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 66	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	23
Anf. 67	PER BOLUND (mp)	23
Anf. 68	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	23
Anf. 69	PER BOLUND (mp)	23
Anf. 70	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	24
Anf. 71	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	24
Anf. 72	PER BOLUND (mp)	24
Anf. 73	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	24
Anf. 74	PER BOLUND (mp)	24
Anf. 75	VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 76	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	24
Anf. 77	VICE ORDFÖRANDEN	24

Anf. 78	PER BOLUND (mp).....	24
Anf. 79	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG.....	25
Anf. 80	VICE ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 81	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	25
Anf. 82	VICE ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 83	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	25
Anf. 84	VICE ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 85	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	25
Anf. 86	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	25
Anf. 87	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	26
Anf. 88	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	26
Anf. 89	KRISTER HAMMARBERGH (m).....	26
Anf. 90	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	26
Anf. 91	VICE ORDFÖRANDEN.....	26
3 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (Sysselsättning).....	27
Anf. 92	VICE ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 93	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	27
Anf. 94	LARS LILJA (s).....	27
Anf. 95	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	27
Anf. 96	VICE ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 97	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	28
Anf. 98	VICE ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 99	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	28
Anf. 100	LARS LILJA (s).....	29
Anf. 101	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	30
Anf. 102	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	30
Anf. 103	BÖRJE VESTLUND (s).....	31
Anf. 104	EVA OLOFSSON (v).....	31
Anf. 105	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	32
Anf. 106	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	32
Anf. 107	ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 108	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	33
Anf. 109	VICE ORDFÖRANDEN.....	33

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och**sjukvård samt konsumentfrågor (Socialpolitik).....35****5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och****sjukvård samt konsumentfrågor (Jämställdhet).....37**

2009/10:26

5 mars

Anf. 137 VICE ORDFÖRANDEN	40
Anf. 138 BÖRJE VESTLUND (s).....	40
Anf. 139 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	41
Anf. 140 BÖRJE VESTLUND (s).....	41
Anf. 141 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	41
Anf. 142 VICE ORDFÖRANDEN	42
Anf. 143 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	42
Anf. 144 VICE ORDFÖRANDEN	42